

КАРАРЫ

3 июнь 2022 ел

№ 48

Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Бута авыл Советының «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы Сәрән авылы жирлегенең Жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 27 декабрдәгә 70 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлеше, Өлмәт муниципаль районының «Бута авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы Советының «Өлмәт муниципаль районы территориясендә урнашкан жирлекләргә шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә жирле эһәмияттәгә аерым мәсьәләләренә хәл итү буенча «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлеге вәкаләтләренең бер өлешен тапшыру турында» 2021 елның 28 сентябрдәгә 81 номерлы карары нигезендә

Бута авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Бута авыл Советының «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы Бута авыл жирлегенең Жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 27 декабрдәгә 70 номерлы карарына түбәндәгә үзгәрешләренә кертәргә:

Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Бута авылы жирлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең I, II, III өлешләрен яңа редакциядә бәян итәргә (карарга 1 нче кушымта).

2. Өлеге карарны Бута авылы, Сельская урамы, 28а йорт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында игъланитәргә, «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU), «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәренең Өлмәт муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

3. Өлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

4. Өлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны Бута авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

Бута авыл
жирлеге башлыгы

Д.Е. Абрамов

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль
районы Бута авыл Советының 2022 елның
3 июнәдәге 46 номерлы карарына
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Бута
авылы җирлегенә Җирдән файдалану һәм төзелешләр
кагыйдәләре

Эчтәлек

I ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ НИГЕЗЕНДӨ ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУНЫ ЖАЙГА САЛУ ТӘРТИБЕ	5
1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр	5
Статья 1. Әлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган төп төшенчөләр.	5
Статья 2. Кагыйдәләрне кертү, билгеләү һәм аның составы.	10
Статья 3. Шәһәр төзелешен жайга салу линиясе.	11
Статья 4. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану.	11
Статья 5. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы. Физик һәм юридик затларның жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы.	15
Статья 6. Кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык.	15
2 бүлек. Жирдән файдалану һәм төзелешләр буенча барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрдә катнашучылар.	15
Статья 7. Объектлар һәм шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләре субъектлары.	15
Статья 8. «Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салуны гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары.	16
Статья 9. Жирдән файдалану һәм төзелеш комиссиясе.	17
Статья 10. Ижтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар.	18
3 бүлек. Кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче барлыкка килгән күчемсез милекне файдалану хокукы.	24
Статья 11. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр.	24
Статья 12. Кагыйдәләргә туры килми торган күчемсез милек объектларыннан файдалану һәм төзелеш үзгәрешләре.	25
4 бүлек. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объекттын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт. Төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт.	26
Статья 13. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү.	26
Статья 14. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт алу тәртибе.	27
5 бүлек. Территорияне планлаштыру документлары.	29
Статья 15. Территорияне планлаштыру документлары.	29
Статья 16. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү тәртибе.	30
6 бүлек. Жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.	33
Статья 17. Муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау.	33
Статья 18. Муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу.	34
Статья 19. Гавами сервитутлар билгеләү.	34

Статья 20. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм җир кишәрлекләреннән файдалану. 35

7 бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре.	36
Статья 21. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе.	36
Статья 22. Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында.	39

II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР КАРТАЛАРЫ 39

8 бүлек. Территориянең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы	39
Статья 23. Әлмәт муниципаль районының «Бута авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.	39
9 бүлек. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.	40
Статья 24. «Бута авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.	41
Статья 25. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булу зоналары картасы.	41

III ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ. 41

10 бүлек. Күчәмсез милекне рөхсәт ителгән файдалану төрләре һәм параметрлары өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.	41
Статья 26. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зоналарның төрләре.	41

11 бүлек. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез милекне файдалануны чикләү өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары. 68

Статья 27. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануның чикләүләрен тасвирлау.	69
Статья 28. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары өчен билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануны чикләү тасвирламасы.	78
Статья 29. Гавами сервитутларның эшчәнлек зоналары.	78

12 бүлек. Шәһәр төзелеше регламентлары шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган төп җирләргә билгеләү һәм аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләргә билгеләү. 78

Статья 30. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм җирләргә билгеләү. 79

І ӨЛЕШ. ШӨНӨР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ НИГЕЗЕНДӨ ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУНЫ ЖАЙГА САЛУ ТӘРТИБЕ

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. *Әлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган төп төшенчәләр.*

Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

жир кишәрлеген арендау - аренда шартнамәсе буенча вакытлыча файдалануга түләү өчен физик затка яисә юридик затка жир кишәрлеге бирү;

территорияне төзекләндерү - гражданның яшәү шартларының уңайлылығын тәмин итүгә һәм арттыруга, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын яхшыртуга, торак пунктлар территорияләрен һәм мондый территорияләрдә урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны, территорияләрен карап тотуга юнәлдерелгән, муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру эшчәнлеге;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре – законнарда, әлеге Кагыйдәләрдә, башка норматив хокукый актларда, норматив-техник документларда билгеләнгән төрләргә мөһкәмчә үткән очракта, жир кишәрлекләрендә гамәлгә ашыру һәм урнаштыру өлеге Кагыйдәләрдә эшчәнлек төрләренең һәм объектларның исемнәрен тиешле территорияль зоналарга карата шөһәр төзелеше регламентлары составында биләү нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре, объектлар. Күчмәсз файдалануның рөхсәт ителгән төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрен, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрен, рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләрен үз эченә ала;

рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре - аерым территорияль зонага (подзонага) карата шөһәр төзелеше регламентының «Рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре» исемлегендә аларның исемнәрен атау нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләренә һәм шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләренә карата өстәмә сыйфатында гына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Шул ук вакытта әлеге Кагыйдәләрдә мондый эшчәнлекнең күләмнәре һәм башка параметрлары буенча рөхсәт ителгән файдалануның тиешле төп төрләренең һәм шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләренең күләмнәре һәм башка параметрлары белән чагыштыруда чикләүләр билгеләнә;

генераль план - жирлекне территорияль планлаштыруның максатын, бурычларын һәм юнәлешләрен, территориянең тотрыклы үсешен тәмин итү өчен эшләнә торган аларны гамәлгә ашыру этаптарын билгели торган территорияль планлаштыру документи төре;

жир кишәрлекләренең дәүләт кадастр исәбенә алуы - жир кишәрлекләренең бердәм дәүләт реестрында тасвирлау һәм индивидуальләштерү, шуның нәтижәсендә һәр жир кишәрлеге шундый характеристикалар ала, алар аны башка жир кишәрлекләреннән аерып алырга һәм аны сыйфатлы һәм икътисадый бәяләүне гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә;

күчмәсз мөлкәтне дәүләт кадастр исәбенә алу - жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, биналар, машина урыннары турында, төзелеп бетмәгән объектлар турында, бердәм күчмәсз комплекслар турында, ө федераль законда билгеләнгән очракларда һәм жир белән нык бәйләнгән башка объектлар турында

күчөмсөз милек реестрына кертү, Ягъни, аларны билгеләнмичә күчөрөп йөртү мөмкин түгел (алга таба шулай ук - күчөмсөз милек объектлары), алар мондый күчөмсөз милек объектының индивидуаль-билгеле бер әйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикалары булган булуын раслый, яки аның яшәшән туктатуны, шулай ук күчөмсөз милек объектлары турында әлеге Федераль законда каралган башка белешмөләрне раслый;

шөһәр төзелешә эшчәнлегә - территорияль планлаштыру, шөһәр төзелешән зоналаштыру, территорияне планлаштыру, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, капитал ремонт, реконструкцияләү рәвешендә гамәлгә ашырыла торган территорияләрне, капитал төзелеш объектларын жимерү, биналарны, корылмаларны эксплуатацияләү, территорияләрне комплекслы үстерү һәм аларны төзекләндерү, шул исәптән шөһәрләрне һәм башка жирлекләрне үстерү эшчәнлегә;

шөһәр төзелешә зоналары - территорияль зоналарны билгеләү һәм шөһәр төзелешә регламентларын билгеләү максатларында территорияне зоналаштыру;

шөһәр төзелешә регламенты - тиешле территорияль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган жир кишәрлекләренән рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләре өстендә һәм өсләгендә булган бөтен нәрсә кебек үк һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану процессында файдаланыла, жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлегән гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата тиешле территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенәң минималь мөмкин булган дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен максималь мөмкин булган территория дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре;

төзүчә— үзенә караган жир кишәрлегендә яисә хокук иясенәң (дәүләт (муниципаль) милке объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары), "Росатом" атом энергиясе буенча дәүләт корпорациясе, "Роскосмос" космик эшчәнлегә буенча дәүләт корпорациясе, бюджеттан тыш дәүләт фондларының идарә органнары яки жирле үзидарә органнары килешүләр нигезендә үзләренәң дәүләт (муниципаль) заказчысы вәкаләтләрән тапшырганнар яки "Территорияләрне үстерү фонды" гавами-хокукый компаниясе турында һәм Россия Федерациясенәң аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында" 2017 елның 29 июлендәгә 218-ФЗ номерлы Федераль законның 13.3 статьясы нигезендә төзелеш алып баручы үз функцияләрен килешүгә нигезләнәп тапшыручы) жир кишәрлегендә капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны, сүтүне тәмин итүчә, шулай ук инженерлык эзләнүләрән башкару, аларны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау өчен проект документларын әзерләүчә физик яисә юридик зат. Төзүчә, шөһәр төзелешә эшчәнлегә турындагы законнарда каралганча, техник заказчыга үз функцияләрен тапшырырга хокуклы;

техник заказчы - инженерлык тикшеренүләрән үтәү турында, проект документларын әзерләү турында, капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, сүтү турында шартнамәләр ясаучы төзүчә тарафыннан һәм төзүчә исемәннән вәкаләтле юридик зат, Күрсәтелгән эш төрләрен үтәүгә биремнәр әзерли, инженер эзләнүләрән башкаручы һәм (яисә) проект документларын әзерләүчә, капитал төзелеш объектларын төзүгә,

реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга, сүтүгә, күрсәтелгән төр эшләрне башкару өчен кирәкле материалларны һәм документларны тапшыра, , проект документациясен раслый, капитал төзелеш объектын эксплуатациягә кертүгә рөхсәт алу өчен кирәкле документларны имзалай, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнарда каралган башка функцияләрне гамәлгә ашыра (алга таба шулай ук - техник заказчы функцияләре). Техник заказчы функцияләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 47 статьясындагы 2.1 өлешендә, 48 статьясындагы 4.1 өлешендә, 52 статьясындагы 2.1 һәм 2.2 өлешләрәндә, 55.31 статьясындагы 5 һәм 6 өлешләрәндә каралган очрактардан тыш, инженерлык эшләнүләре, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, реконструкция, капитал ремонт, капитал төзелеш объектларын сүтү өлкәсендә үз-үзен жайга салучы оешма өгъзасы гына башкара ала;

жир кишәрлеге - жир кадастрында һәм жир кишәрлекләренә хокукларны дәүләт теркәве документларында беркетелгән чикләре, мөйданы, урыны, хокукый статусы һәм башка характеристикалары булган жир өслегенә бер өлеше;

күчәмсез әйбер - жир өслегенә бер өлешен төшкел итүче әйбер, һәм аны индивидуаль билгелә бер әйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикаларга ия;

территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар - Россия Федерациясе халыкларының саклау, санитар-яклау зоналары, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарлар) саклау зоналары (алга таба - мәдәни мирас объектлары), мәдәни мирас объектларының яклау зоналары, су саклау зоналары, су басу зоналары, эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүреш су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, аэродром территориясе, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган башка зоналар;

кызыл сызыклар - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгелә торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнәргә, үзгәртеләргә яисә бетереләргә тиешле линияләр;

линияле объектлар - электр тапшыру линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткөргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар;

шәһәр төзелешен жайга салу линиясе - кызыл линияләр; жир кишәрлекләре чикләре; жир кишәрлекләре чикләреннән төзелмәләренәң минималь чиген билгеләүче линияләр (төзелешне жайга салу линияләрен дә кертеп); территориаль зоналар һәм аларның составындагы зоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буенча гавами сервитутларның хәрәкәт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелешләрне, корылмаларны сатып алу, резервлау юлы белән; жир кишәрлекләреннән, биналардан, корылмалардан файдалануны чикләүнең санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналары чикләре;

кызыл линияләрдән чигенү линиясе (яисә төзелешне көйләү линиясе) - биналар, корылмалар, корылмалар урнаштыру өчен рөхсәт ителә торган урын чикләрен билгеләгән территорияне планлаштыру документларында билгеләнә торган линияләр;

күчәмсез мөлкәт (күчәмсез мөлкәтне дәүләт теркәве турында» 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законда булган (билгеләнгән) төшенчә мәгънәсендә күчәмсез мөлкәт объекты)– жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, биналар, машина урыннары, төзелеп бетмәгән объектлар, бердәм күчәмсез комплекслар һәм башкалар;

капиталь төзелеш объекты - төзелеш эшләрә тәмамланмаган бина, төзелеш, корылма, объектлар (алга таба-төзелеш бөтмөгән объектлар), капитал булмаган төзелешләр, корылмалар һәм җир участогының аерым уңайлыҡлары (алмаштыру, каплау һәм башкалар);

капиталь булмаган төзелмә, корылмалар -- Җир белән ныклы бәйләнеше булмаган төзелмә, корылмалар корылмалар һәм аларның конструктив характеристикалары аларның күчәнүен һәм (яисә) демонтажны һәм алга таба, төзелешләрнең, корылмаларның төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләүгә тулысынча зыян китермичә җыюны (шул исәптән киосклар, лапаслар һәм башка шундый корылмалар, корылмалар) гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә;

капиталь төзелеш объектын сүтү - капитал төзелеш объектын җимерү (табигать күренешләрә яисә өченче затларның хокукка каршы гамәлләрә аркасында җимерелүдән тыш), капитал төзелеш объектын, шул исәптән аның өлешләрән сүтү һәм (яисә) демонтажлау юлы белән бетерү;

рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә - техник регламентларны үтөгәндә өстәмә рәхсәтсез аерым территорияль зонага (подзонага) карата шөһәр төзелеше регламентының "Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә" исемлегендә аларның исемнән атау нәтижәсендә рәхсәт ителгән эшчәнлек төрләрә (техник регламентлар - төзелеш нормалары һәм куркынычсызлык стандартлары, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләре, гражданныр оборонасы таләпләрә һәм гадәттән тыш хәлләрне, башка мөҗбүри таләпләр кабул ителгәнчегә кадәр);

Кагыйдәләрдән тайпылышлар – өлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә конкрет җир кишәрлегә өчен санкцияләнгән, рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан - корылмаларның биеклегеннән, участокның төзелеш процентларыннан, төзелеш чигенүләрәннән һәм башкалар, кишәрлекне өлегә кагыйдәләр нигезендә кече күләмәннән, уңайсыз конфигурациядән, уңайсыз инженерлык-геологик һәм башка характеристикалардан файдалану мөмкинлегә булмауга бәйлә рәвештә файдалану;

күчәмсез милекне рәхсәт ителгән файдалану – шөһәр төзелеше регламенты нигезендә, кануннар нигезендә билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануга чикләүләр, шулай ук гавами сервитутлар белән күчәмсез мөлкәттән файдалану;

капиталь төзелеш объектларын (линия объектларыннан тыш) реконструкцияләү - капитал төзелеш объекты, аның өлешләрә параметрларын (биеклеген, катлар санын, мәйданын, күләмен), шул исәптән өстәмә төзелеш, үзгәртеп кору, капитал төзелеш объектын киңәйтү, шулай ук капитал төзелеш объектының төзелеш корылмаларын алмаштыру һәм (яисә) торгызу, мондый конструкцияләрнең аерым элементларын күрсәтелгән элементларның элементлары һәм (яисә) торгызылуы шундый ук яисә башка яхшырта торган күрсәткечләрәнә алмаштырудан тыш;

линия объектларын реконструкцияләү - класс, категориясен һәм (яисә) башлангыч билгеләнгән күрсәткечләрне үзгәртүгә китерә торган линия объектлары яисә аларның участкалары (өлешләрә) параметрларын үзгәртү яисә мондый объектларның бүленгән полосалары һәм (яисә) сак зоналары чикләрен үзгәртү таләп ителә;

шәхси сервитут - күчәмсез мөлкәт объекты милекчәсе белән сервитут билгеләүне таләп итүче зат арасында килешү яисә суд карары нигезендә билгеләнә торган чит җир кишәрлегеннән файдалану хокукы (сервитут билгеләмичә тәэмин ителә алмый торган кирәкле коммуникацияләрне һәм башка ихтыяҗларны узу, салу һәм эксплуатацияләү өчен);

завами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Татарстан Республикасы норматив хокукый акты, Әлмәт муниципаль районының норматив хокукый акты белән билгеләнгән, жир кишәрлеген аерып алмыйча, чит жир кишәрлегеннән файдалану хокукы;

территория зонасы - жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләр билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зона;

гомуми файдаланудагы территорияләр - аерым затлар даирәсе тоткарлыксыз файдаланыла торган территорияләр (шул исәптән майданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар);

территориаль планлаштыру - территорияләрне үстерүне планлаштыру, шул исәптән функциональ зоналар билгеләү, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, жирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыруны билгеләү;

урам-юл челтәре - территорияләре, кагыйдә буларак, гомуми файдаланудагы территорияләр булган үзара бөйлә территорияль коммуникация объектлары (майданнар, урамнар, машина юллары, яр буйлары, бульварлар) системасы;

шартлы рәвештә рәхсәт ителгән күчмәсез мөлкәттән файдалану төрләре - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында һәм әлегә Кагыйдәләрдә әлегә эшчәнлек төрләренә һәм объектларның исемнәрен, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында һәм әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә рәхсәт алу һәм техник регламентлар таләпләрен мөжбүри үтәү нәтижәсендә, әлегә Кагыйдәләрдә әлегә эшчәнлек төрләренә һәм объектларның исемнәрен атау нәтижәсендә рәхсәт ителгән эшчәнлек төрләре, объектлар;

территорияләрне тотрыклы үстерү - шәһәр төзелеше эшчәнлеген гәмәлгә ашырганда кешенә иминлеген һәм яшәшенәң уңай шартларын тәэмин итү, хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын чикләү һәм табигать ресурсларын әлегә һәм киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә саклауны һәм алардан нәтижәле файдалануны тәэмин итү;

планировка структурасы элементы - муниципаль районның жирлек, шәһәр округы яисә авылара территориясе өлеше (квартал, микрорайон, район һәм башка шундый элементлар). Планировка структурасы элементларының төрләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнә;

жир кишәрлекләреннән файдалану күрсәткечләре һәм капитал төзелеш объектларын тәү, реконструкцияләү параметрлары:

жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү - шәһәр төзелеше регламенты нигезендә жир кишәрлекләре территориясендә урнаштырылырга мөмкин булган жир кишәрлекләренәң һәм капитал төзелеш объектларының (биналар һәм корылмаларның) иң чик физик характеристикалары;

төзелеш коэффициенты - биналар һәм корылмалар астында жир кишәрлеге майданына урнашкан майданның нисбәте (%);

территориядән файдалану коэффициенты (жир кишәрлеге территориясенә карата) - жир кишәрлеге майданына караган барлык биналарның, корылмаларның, корылмаларның гомуми майданының нисбәте. Жир кишәрлегендә төзәргә рәхсәт ителә торган биналарның, төзелешләренәң, корылмаларның гомуми майданы шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән

территориядән файдалануның максималь коэффициенты мәгънәсен жир кишәрлеге мәйданы күрсәткеченә арттыру белән билгеләнә;

яшелләндерү коэффициенты (жир кишәрлеге территориясенә карата) - яшел утыртмалар (газлар, чөчөкләр, куаклар, биек кәүсәле үсемлекләр) белән капланган жир кишәрлеге территориясә өлешә;

бинаның, корылманың биеклегә - жирнең проект тамгасыннан алып яссы түбәнәң иң югары ноктасына кадәр үлчәнгән вертикаль буйлап ераклык яисә кыек түбәнениң югары ноктасына кадәр, төзелмәнәң, корылманың иң югары ноктасына кадәр.

Статья 2. Кагыйдәләрне кертү, билгеләү һәм аның составы.

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Бута авыл жирлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - территориаль зоналар, шәһәр төзелешә регламентлары, өлегә Кагыйдәләрне куллану тәртибе һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе билгеләнә торган шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Өлегә Кагыйдәләр Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексы, Россия Федерациясә Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәнә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенәң һәм Татарстан Республикасының башка законнары һәм норматив хокукый актлары, муниципаль берәмлекнең законнары һәм норматив хокукый актлары, һәм Әлмәт муниципаль районының Бута авыл жирлеге генераль планы нигезендә эшләнгән.

Кагыйдәләр түбәндәгә максатларда эшләнгән:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләренәң һәм капитал төзелеш объектларының хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларынан рәхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлегә бирү юлы белән.

Өлегә Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

- кешеләрнең тормышы һәм сәламәтлегә иминлеген тәэмин итү, биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын, әйләнә-тирә табигать мохитен һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу максатларында законнар нигезендә билгеләнгән техник регламентлар һәм башка мөжбүри таләпләр;

- шәһәр төзелешен проектлауның региональ һәм жирле нормативлары;

- жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча башка норматив хокукый актлар белән.

Жирдән файдалануның һәм төзелешнең өлегә кагыйдәләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) аларны куллану һәм күрсәтелгән кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе;

2) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасын;

3) шәһәр төзелешә регламентлары.

Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе түбәндәгә нигезләмәләренә үз эченә ала:

1) жирле үзидарә органнары жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында;

2) физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында;

3) территорияне планлаштыру документларын өзәрләү турында;

4) жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында;

5) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында;

6) жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында.

Өлеге Кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Бутаавыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешә эшчәнлеген көйләүче һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

Өлеге Кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә бөтен территориясендә гамәлдә.

Статья 3. Шәһәр төзелешен жайга салу линиясе.

1. Шәһәр төзелешен жайга салу линиясе - кызыл линияләр; жир кишәрлекләре чикләре чикләреннән (төзелешне жайга салу линиясен дә кертәп) корылмаларның минималь чигенүләрен билгеләүче линияләр; территорияль зоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буенча гавами сервитутларның хәрәкәт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны сатып алу юлы белән, резервлау юлы белән; жир кишәрлекләреннән, биналардан, корылмалардан файдалануны чикләүче санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарның чикләре.

2. Шәһәр төзелешен жайга салу линиясе территорияләренә планлаштыру һәм ызанлау проектлары, шулай ук санитар-яклау зоналары проектлары, тарих һәм мәдәният һөйкәлләренә сак зоналары проектлары белән билгеләнә.

3. Шәһәр төзелешен жайга салу линиясе билгеләнгән тәртиптә территорияне планлаштыру документларын раслаганнан соң үтәлү өчен мәжбүри.

Статья 4. Шәһәр төзелешә регламентлары һәм аларны куллану.

1. Шәһәр төзелешә регламентларының гамәлдә булу чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы белән билгеләнә.

2. Шәһәр төзелешә регламентлары түбәндәгеләренә исәпкә алып билгеләнә:

- территорияль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренә бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

- Бута авыл жирлегенә генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарының һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

- территорияль зоналарның төрләре;

- мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламенты жир кишәрлекләренәң хокукый режимын билгели, шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган бөтен нәрсә кебек үк, һәм аларны тәзү һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында файдаланыла.

Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче жир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренәң) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайланмалар эчтәлегә, параметрлары турында карар кабул ителгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләгән объектлар;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-савыктыру урыннары жирләренә һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсешә алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр, авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре, авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр жирләр өчен авыл хужалыгы жирләре, жир кишәрлекләре өчен билгеләнми.

Урман фонды жирләренән торак пунктлар чикләренә кертелгән жир кишәрлекләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгәнчә, мондый жир кишәрлекләре, урман законнары нигезендә шәһәр урманнарыннан файдаланганда билгеләнгән чикләүләренә исәпкә алып, файдаланыла (2016 елның 1 гыйнварына кадәр гражданның яисә юридик затларга бирелгән яисә хокуклары 2016 елның 1 гыйнварына кадәр барлыкка килгән яисә аларны торак пункт чикләренә керткәнчә билгеләү урманнардан файдалану белән бәйлә булмаган күчмәсез мөлкәт объектлары урнашкан урман кишәрлекләренән тыш).

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләренән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләренән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

5. Шәһәр төзелеше регламенты үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) рөхсәт ителгән файдалану параметрлары - жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

4) территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

6. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре;

2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре;

3) рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә карата өстәмә буларак кына һәм файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата да рөхсәт ителә торган һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган ярдәмче төрләре.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү һәр территориаль зонага карата мәҗбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү, техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмчел төрләре, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, өстәмә рөхсәтсез һәм килештерүләрсез мөстәкыйль сайлана.

Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

7. Күчмәсез милеккә рөхсәт ителгән файдалануны тәэмин итә торган төзекләндерү объектлары, инженерлык-техник объектлар, корылмалар һәм коммуникацияләр, аларның техник регламентларына туры килү шарты белән, һәрвакыт рөхсәт ителә (ә алар үз көченә кәргәнчегә кадәр - «Техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлештә норматив техник документлар булып тора).

8. Планировка структурасының бер яисә берничә элементы территориясә чикләрендә капитал төзелеш объектларының эшләвен һәм аларны нормаль эксплуатацияләүне тәэмин итү өчен билгеләнгән инженер-техник объектлар, корылмалар, аларның урнашуы санитар-яклау, башка яклау зоналарын билгеләп, аерым жир кишәрләгә таләп итә, территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнә.

9. Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 2020 елның 10 ноябрәндегә П/0412 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләренән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә, регламентлар составында санап үтелгән рәхсәт ителгән файдалану төрләрен карап тоту, линия объектын (гомуми файдаланудагы тимер юлларыннан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ өһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыруны һәм эксплуатацияләүне, саклагыч корылмалар (утыртмалар), мелиорация объектларын, антлы-мачта корылмаларын, мәғълүмати һәм геодезик билгеләр урнаштыруны аерым күрсәтмичә генә рәхсәт итә.

10. Жир участкаларының иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәндөгеләрне үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы;

2) биналарны, корылмаларны урнаштыру рәхсәт ителә торган урыннарны билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләренән минималь чигенүләр, алардан читтә биналар, төзелешләр, корылмалар төзү тыелган;

3) катларның чикле саны яисә биналарның, корылмаларның чикле биекlege;

4) жир кишәрлеге чикләрендә төзелгән төзелешнең максималь проценты, ул жир кишәрлегенең барлык мәйданына карата төзелеп бетәргә мөмкин булган суммар мәйданының нисбәте буларак билгеләнә.

Шөһәр төзелеше регламентында билгеле бер территорияль зонага карата жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы, һәм (яисә) рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең 2 - 4 пунктларында каралган иң чик параметрлары билгеләнмәгән очракта, турыдан-туры шөһәр төзелеше регламентында әлеге территорияль зонага карата жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары билгеләнергә тиеш түгел дип күрсәтелә.

Рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары 2 - 4 пунктларында күрсәтелгән күрсәткечләр белән беррәттән, шөһәр төзелеше регламентында капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең башка чик параметрлары да билгеләнергә мөмкин.

Һәр территорияль зонага карата күрсәтелгән үлчәмнәр һәм параметрлар, аларның ярашуы билгеләнә.

Шөһәр төзелеше регламентларының таләпләре Әлмәт муниципаль районының «Бута авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә барлык шөһәр төзелеше мөнәсәбәтләрен үтәү өчен мәжбүри.

Статья 5. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәғълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы. Физик һәм юридик затларның жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы.

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук хакимият органнары һәм идарә органнары вазыйфаи затлары, шулай ук жирле үзидарә органнары тарафыннан шөһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның үтелешен тикшереп торучы органнар өчен ачык булып тора.

2. Башкарма комитет әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итә:

- жирле массакуләм мөгълүмат чараларында әлеге Кагыйдәләрне бастырып чыгару

- Әлеге Кагыйдәләрне Әлмәт муниципаль районының «Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге сайтында яисә Әлмәт муниципаль районының «Интернет» мөгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру.

3. Гражданныр гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашырга хокуклы.

4. Шәһәр төзелешә эшчәнлеген гамәлгә ашыруда гражданнырның, аларның берләшмәләренең һәм юридик затларның катнашу тәртибе Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары, Әлмәт муниципаль районының муниципаль һәм башка хокукий актлары, жирле үзидарә органнарының муниципаль һәм башка актлары белән билгеләнә.

Статья 6. Кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык.

1. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясә законнары, Татарстан Республикасы законнары, Россия Федерациясенә башка норматив хокукий актлары нигезендә җаваплы булалар.

2 бүлек. Жирдән файдалану һәм төзелешләр буенча барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрдә катнашучылар.

Статья 7. Объектлар һәм шәһәр төзелешә мөнәсәбәтләре субъектлары.

1. Әлмәт муниципаль районының «Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешә мөнәсәбәтләре объектлары түбәндәгеләр:

- «Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 9-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән чикләрдәге жирлек территориясә (кертелгән Татарстан Республикасы законнары белән үзгәрешләр белән);

- «Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территорияләре;
- жир-мөлкәт комплекслары;
- жир кишәрлекләре;
- Капиталь төзелеш объектлары.

2. Шәһәр төзелешә мөнәсәбәтләренә субъектлары булып Россия Федерациясә, Россия Федерациясә субъектлары, муниципаль берәмлекләр, физик һәм юридик затлар тора.

2.1. Россия Федерациясә, Россия Федерациясә субъектлары, муниципаль берәмлекләр исемненн шәһәр төзелешә мөнәсәбәтләрендә тиешенчә Россия Федерациясә дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясә субъектларының дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары үз компетенцияләре чикләрендә чыгалар.

3. Шәһәр төзелешә мөнәсәбәтләренә барлык субъектлары Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексы, Россия Федерациясә законнары һәм шәһәр төзелешә эшчәнлегә өлкәсендә Татарстан Республикасы законнары таләпләрен, алар нигезендә кабул ителгән законлы норматив хокукий актлар, техник регламентлар, төзелеш һәм башка махсус нормалар һәм кагыйдәләр

таләпләрен, әлеге Кагыйдәләр таләпләрен, Әлмәт муниципаль районы уставы, Әлмәт муниципаль районы референдумында кабул ителгән хокукий актларын, Әлмәт муниципаль районы Советының, Әлмәт муниципаль районы башлыгының муниципаль һәм башка хокукий актларын, Әлмәт муниципаль районының Бута авыл җирлегенә Уставын, Әлмәт муниципаль районының Бута авыл җирлегенә референдумында кабул ителгән хокукий актларын, шөһәр төзелешне эшчәнлегенә турындагы законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә кабул ителгән Әлмәт муниципаль районының Бута авыл җирлегенә Советы һәм Әлмәт муниципаль районының Бутаавыл җирлегенә башлыгы муниципаль һәм башка хокукий актларын үтәргә тиеш.

Статья 8. «Бута авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясендә җирдән файдалану һәм төзелешне җайга салуны гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары.

Әлмәт муниципаль районының «Бутаавыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясендә җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салуны җирле үзидарәнең түбәндәге органнары һәм вазыйфаи затлары гамәлгә ашыра:

- 1) Әлмәт муниципаль районы башлыгы;
- 2) Әлмәт муниципаль районы Советы;
- 3) Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты.

Авыл җирлегенә территориясендә шөһәр төзелешне документациясен әзерләү һәм җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу өлешендә җирле үзидарә органнары вәкаләтләре «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Әлмәт муниципаль районының Бута авыл җирлегенә Уставы, башка муниципаль хокукий актлар нигезендә билгеләнә.

Җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләренә буенча мөнәсәбәтләренә җайга салу өлкәсендә муниципаль районнарның җирле үзидарә органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- 1) җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә проектын әзерләү һәм аларга үзгәрешләр кертү турында карар кабул итү;
- 2) территорияләренә планлаштыру документларын әзерләү турында карарлар кабул итү;
- 3) территорияләренә планлаштыру документларын раслау;
- 4) җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә раслау, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне раслау;
- 5) шөһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын раслау;
- 6) капитал төзелеш объектларыннан яисә җир кишәрлегенән файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәтләр бирү турында карарлар кабул итү;
- 7) рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү турында карарлар кабул итү;
- 8) төзелгән территорияләренә үстерү турында карарлар кабул итү;
- 9) кануннарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен резервлау турында карарлар кабул итү;
- 10) җирлекләр территорияләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда объектларны файдалануга тапшыруга рәхсәтләр бирү;

11) Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 7 өлешендәге 2 пункттыңда, 51.1 статьясындагы 8 өлешенең 3 пункттыңда һәм 55 статьясындагы 19 өлешенең 5 пункттыңда каралган мөрәжәгатьләрне авыл жирлекләре территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр юллау;

12) үзбелдекле корылманы жимерү турында яисә рөхсәтсез корылманы жимерү турында карар кабул итү яисә аны, гражданлык законнарында каралган очракларда, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә, территорияне планлаштыру документларында билгеләнгән рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, яисә Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәҗбүри таләпләр белән туры китерү (алга таба - билгеләнгән таләпләргә туры китерү), гражданлык законнарында каралган очракларда, ирекле корылманы жимерү яисә аны Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексында каралган очракларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү.

13) максатчан билгеләнеш буенча файдаланылмый торган яисә Россия Федерациясе законнарын бозып файдаланыла торган жир кишәрлеген тартып алу турында карар кабул итү.

14) жирле үзидарәнең башкарма органнары карамагына гамәлдәге законнар нигезендә карый торган жирдөн файдалану һәм төзелешнең башка мәсьәләләре.

Статья 9. Жирдөн файдалану һәм төзелеш комиссиясе.

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Әлмәт шөһөрәннән һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының авыл жирлекләреннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү комиссиясе (алга таба - Комиссия) әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне тәэмин итү, килештерү һәм тикшерү, жирлек территорияләрен шөһәр төзелешен зоналаштыру мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәрне карау һәм әзерләү, шулай ук жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү һәм Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты житекчесе каршындагы даими эшләүче консультатив орган (алга таба - башкарма комитет житекчесе) тарафыннан төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты житекчесе раслаган Комиссия турындагы нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия:

- гавами тыңлаулар уздыруны оештыра;
- жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- үзгәрешләр кертү турында яки үзгәрешләр кертү хакында тәкъдимнәрне кире кагу турында башкарма комитет житекчесенә тәкъдимнәр әзерли;
- әлеге Кагыйдәләренә гамәлгә ашыруга һәм куллануга бәйле муниципаль хокукый актлар, башка документлар проектларын әзерләүне оештыра;
- кирәкле мәгълүматны соратып ала;
- башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Статья 10. *Ижтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар.*

1. Жир кишөрлеклөре һәм капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләренең тормыш эшчәнлеге, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга гражданнар хокукларын үтәү максатларында генераль планнар проектлары, жирләрден файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишөрлеген яки капиталъ төзелеш объектын шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү турындагы карар проектлары, муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы норматив хокукий акты нигезендә һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, капиталъ төзелеш объектларын (алга таба - өлеге статьяда-проектлар) рәхсәт ителгән төзелешнең, үзгәртеп коруның иң чик параметрларыннан кире кагуга рәхсәт бирү турындагы карар проектлары буенча Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш, ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар үткәрелә.

2. Генераль планнарның проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләрне ызанлау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булып өлеге проектлар эзерләнгән территориядә даими яшәүче гражданнар, өлеге территория чикләрендә урнашкан жир кишөрлеклөре һәм (яисә) аларда урнашкан капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләре, шулай ук күрсәтелгән капиталъ төзелеш объектларының бер өлешә булган биналарның хокук ияләре тора.

3. Жир кишөрлеген яки капиталъ төзелеш объектын шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү турындагы карар проектлары, капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү турындагы карар проектлары буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларында яки гавами тыңлауларында катнашучылар булып, территориаль зона чикләрендә (аның чикләрендә жир кишөрлеге яки капиталъ төзелеш объектын урнашкан, аларга карата өлеге проектлар эзерләнгән) даими яшәүче гражданнар тора., өлеге территориаль зона чикләрендә булган жир кишөрлекләренең һәм (яки) аларда урнашкан капиталъ төзелеш объектларының хокуклары ияләре, өлеге проектлар эзерләнгән, мондый жир кишөрлекләренә ия булучылар, капиталъ төзелеш объектынның бер өлешә булган биналарга ия булучылар, аңа карата өлеге проектлар эзерләнгән, ө шуларга карата өлеге проектлар эзерләнгән, ө мондый жир кишөрлекләренә ия булучылар, капиталъ төзелеш объектынның бер өлешә булып торучы биналар хокукына ия булучылар, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясындагы 3 өлешендә каралган, шулай ук өлеге проектларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау куркынычы янаган жир кишөрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокукына ия булучылар.

4. Ижтимагый фикер алышуларны уздыру процедурасы түбәндәге этаптардан тора:

1) ижтимагый фикер алышулар башлану турында хәбәр итү;

2) ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мөгълүмати материалларны «Интернет» мөгълүмат-телекоммуникация

челтөрөндө жирле үзидарө вөкалөтле органының рәсми сайтында (алга таба - сайт) һәм (яки) «Интернет» мөгълүмат-телекоммуникация челтөрөн кулланып жәмөгатьчелек фикер алышуларын үткөрүне тәэмин итүче дөүлөт яки муниципаль мөгълүмат системасында (алга таба - «Интернет» челтөре), йө дөүлөт һәм муниципаль хөзмөтлөрнең төбөк порталында (алга таба-өлөгө статьяда) урнаштыру (алга таба - "Интернет" мөгълүмат-телекоммуникация челтөре), йө дөүлөт һәм муниципаль хөзмөт күрсөтүлөрнең региональ порталында (алга таба-өлөгө статьяда) - мөгълүмати системалар) һәм мондый проект экспозициялөрөн һәм экспозициялөрөн ачу;

3) ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проект экспозициялөрөн яисө экспозициялөрөн үткөрү;

4) ижтимагый фикер алышулар беркетмәсен өзерлөү һәм рәсмиләштерү;

5) ижтимагый фикер алышулар нөтижөлөре турында бөяләмө өзерлөү һәм бастырып чыгару.

5. Гавами тыңлауларны уздыру процедурасы түбөндөгө этаплардан тора:

1) гавами тыңлаулар башлану турында белдерү;

2) гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мөгълүмати материалларны рәсми сайтта урнаштыру һәм мондый проект экспозициялөрөн яисө экспозициялөрөн ачу;

3) гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициялөрөн яисө экспозициялөрөн үткөрү;

4) гавами тыңлауларда катнашучыларның жыелышларын яисө жыелышларын үткөрү;

5) гавами тыңлаулар беркетмәсен өзерлөү һәм рәсмиләштерү;

6) гавами тыңлаулар нөтижөлөре турында бөяләмө өзерлөү һәм бастырып чыгару.

6. Жәмөгатьчелек фикер алышулары яки ачык тыңлаулар башлану турында хөбөр итү үз эченө алырга тиеш:

1) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект турында мөгълүмат һәм мондый проектка карата мөгълүмати материаллар исемлегө;

2) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект буенча жәмөгатьчелек фикер алышуларын яисө ачык тыңлауларын үткөрү төртибе һәм вакытлары турында мөгълүмат;

3) жәмөгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле экспозициянең яисө проект экспозициялөрөнең урыны, ачылу датасы турында, мондый проектның экспозициясен яки экспозициялөрөн үткөрү сроклары турында, күрсөтелгән экспозициялөрне яки экспозициялөрне карау мөмкин булган көннөр һәм сөгатьлөр турында мөгълүмат;

4) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан проектка кагылышлы төкьдимнөр һәм искөрмөлөрне кертү төртибе, вакыты һәм формасы турында мөгълүмат.

7. Ижтимагый фикер алышуларның башлануы турында хөбөрнамөдө шулай ук ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле сайт турында мөгълүмат һәм аңа карата мөгълүмати материаллар урнаштырылачак, аңда мондый проект һәм аңа мөгълүмати материаллар урнаштырылачак, аларны кулланып ижтимагый фикер алышулар уздырылачак. Гавами тыңлаулар башлану турында хөбөрнамөдө шулай ук гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект һәм аңа мөгълүмати материаллар, жыелышларны яки жыелышларны үткөрү датасы, вакыты һәм урыны турында мөгълүмат урнаштырылачак сайт турында мөгълүмат булырга тиеш.

8. Ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар башлану турында белдерү:

1) сайтта яки мәгълүмати системаларда жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект урнаштырылган көнгә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча, муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән төртиптә, шулай ук муниципаль хокукый актларда, бүтөн массакуләм мәгълүмат чараларында каралган очракта, бастырып чыгарылырга тиеш;

2) жирле үзидарә органы бинасы янында, гражданның массакуләм жыелу урыннарында һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән территорияль зоналар һәм (яки) жир кишәрлекләре чикләрендә тиешле проектлар әзерләнгән территорияләрдә һәм (яисә) территорияль зоналар һәм (яисә) жир кишәрлекләре чикләрендә жәмәгать фикер алышуларын һәм гавами тыңлауларын үткөрүгә вәкаләтле вәкил бинасы янында жиһазландырылган мәгълүмат стәндларында (алга таба-жирле үзидарә органнары - ижтимагый фикер алышулар (гавами тыңлаулар) үткөрелә торган территория, ижтимагый фикер алышуларда катнашучыларның күрсәтелгән мәгълүматка үтемләгән тәэмин итә торган башка ысуллар белән.

9. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны урнаштыруның бөтен чоры дөвамында мондый проект экспозицияләре яки экспозицияләре үткөрелә. Экспозиция әше барышында экспозициягә килүчеләргә консультация бирү, ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект турында мәгълүмати материаллар тарату оештырылырга тиеш. Экспозициягә килүчеләргә консультация бирү жирле үзидарә органының яисә ул тәзегән коллегиаль киңәшмә органы (алга таба - ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы) һәм (яисә) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны эшләүче вәкилләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

10. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа карата мәгълүмати материалларны урнаштыру һәм мондый проект экспозициясен яки экспозицияләрен урнаштыру чорында төңгәлләштерүне узган ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар мондый проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә хокуклы:

1) сайт яки мәгълүмати системалар аша (ижтимагый фикер алышулар уздырылган очракта);

2) гавами тыңлауларда катнашучыларның жыелышларын яисә жыелышларын уздыру барышында (гавами тыңлаулар үткөрелгән очракта) язма яисә телдән;

3) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы адресына язма рәвештә яисә электрон документ формасында;

4) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләрнең китабында (журналында) исәпкә алу юлы белән.

11. Тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, әлеге статьяның 15 өлешендә каралган очрактан тыш, ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш.

12. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар идентификацияләү максатларында үзләре турында белешмәләренә (фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), туган көнен, яшәү (теркәлү) урынын - физик затлар өчен; исеме, Төп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы -

юрдик затлар өчен), мондый белешмәләргә раслый торган документлар кушып тапшыралар. Тиешле жир кишәрлекләренә һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган биналарга хокук ияләре булган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар шулай ук күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган шундый жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары, капитал төзелеш объектларының, биналар турында белешмәләр тапшыра, күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан һәм мондый жир кишәрлекләренә, капитал төзелеш объектларына, биналарга аларның хокукларын билгели яисә раслый торган башка документлар тапшыра..

13. Ижтимагый фикер алышуларында катнашучылар турында (фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), туу датасы, яшәү (теркәү) урыны адресы - физик затлар өчен; исеме, төп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы - юридик затлар өчен) белешмәләргә раслаучы документлар тапшыру таләп ителми, әгәр өлгә затлар ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проектка яисә мәгълүмат системаларының рәсми сайты яисә мәгълүмат системалары ярдәмендә (өлгә белешмәләргә рәсми сайтта яисә мәгълүмат системаларында булуы шарты белән) кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәртмәләр керткән булса. Шул ук вакытта белешмәләргә раслау өчен бердәм идентификация һәм аутентификация системасы файдаланылырга мөмкин.

14. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучыларның шәхси мәгълүматларын эшкәртү «Шәхси мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләргә исәпкә алып башкарыла.

15. Тәкъдимнәр һәм искәртмәләр жәмәгать тыңлауларында катнашучылар тарафыннан дәрәс булмаган белешмәләр бирү фактын ачыклау очрагында каралмый.

16. Ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыручы тарафыннан жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның барысына да тигез керү тәэмин ителә (шул исәптән ижтимагый фикер алышуларны уздырганда Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының, аларга буйсынган оешмаларның рәсми сайтына, мәгълүмат системаларына һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүнең күп функцияле үзәкләрендә һәм (яисә) биналарында керү мөмкинлегә бирү юлы белән).

17. Сайт һәм (яки) мәгълүмат системалары мөмкинлекне тәэмин итәргә тиеш:

1) ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләргә сайттагы һәм (яки) мәгълүмати системалардагы чагылышның тулылыгын һәм дәрәслеген тикшерү;

2) ижтимагый фикер алышуларның нәтижәләре, ижтимагый фикер алышуларда катнашучыларның саны турында мәгълүмат бирү.

18. Ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыручы ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар беркетмәсен өзәрли һәм рәсмиләштерә, анда күрсәтелә:

1) ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар беркетмәсен рәсмиләштерү датасы;

2) ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыру турында мәгълүмат;

3) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлану турында басылып чыккан хәбәрдә булган мәғлүмат, аны бастырып чыгару датасы һәм чыганагы;

4) жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре кабул ителгән срок турында, аның кысаларында жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткөрелә торган территория турында мәғлүмат;

5) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булган һәм даими яшәүче гражданның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә бүленеп, һәм ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре, ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре.

19. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсенә жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар исемлеген кушып бирелә, ул үз эченә жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашучылар турында белешмәләренә (фамилиясен, исемен, атасының исемен (булса), туган көнен, яшәү (теркәлү) урынын, физик затлар өчен; атамасы, төп дөүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресын) үз эченә ала.

20. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралган проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучы катнашучы тарафыннан кертелгән тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә үз эченә алган жәмәгать фикер алышулары беркетмәсеннән өзәмтә алырга хокуклы.

21. Ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның беркетмәсе нигезендә жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыручы ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмә өзәрләүне гамәлгә ашыра.

22. Ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәдә күрсәтеләргә тиеш:

1) ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә рәсмиләштерү датасы;

2) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралган проектынң исеме, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашкан жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның саны турында белешмәләр;

3) ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар протоколы реквизитлары, аның нигезендә ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә өзәрләнгән;

4) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булган һәм даими яшәүче гражданның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә бүленеп, кертелгән тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә эчтәлек, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре. Берничә ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан бер үк тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертелгән очракта, мондый тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә гомумиләштерү рәхсәт ителә;

5) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручының ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән фикер

алышуларны яисә гавами тыңлауларны исәпкә алуның максатка ярашлылығы яисә максатка ярашсызлығы турында дәлилленгән тәкъдимнәре һәм ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча нәтижәләр.

23. Ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеленгән төрлөптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм сайтта һәм (яки) мәгълүмат системаларында урнаштырыла.

24. Муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукый акты белән өлеге кодекс нигезләмәләре нигезендә билгеләнә:

1) проектлар буенча жәмәгатьчеләк фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын оештыру һәм уздыру төртибе;

2) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы;

3) жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны үткөрү вакыты;

4) сайт һәм (яки) мәгълүмат системалары;

5) ижтимагый фикер алышуларның яисә ачык тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү урнаштырылган мәгълүмат стөндларына карата таләпләр;

6) ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү формасы, ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның беркетмәсен өзәрләү һәм формасы, ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмә өзәрләү төртибе һәм формасы;

7) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен үткөрү төртибе, шулай ук жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү төртибе.

25. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өз айдан артык була алмый.

3 бүлек. Кагыйдәләр гамәлгә керткәнчә барлыкка килгән күчөмсөз милектән файдалану хокуклары.

Статья 11. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы Гомуми нигезләмәләр.

1. Элеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнчә кабул ителгән «Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча муниципаль һәм башка хокукый актлары элеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өзешендә кулланыла.

2. Элеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнчә, физик һәм юридик затларга бирелгән төзелешкә рөхсәтләр гамәлдә була.

3. Элеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнчә законлы нигезләрдә булган күчөмсөз милек объектлары яисә элеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәнчә элеге объектларга туры килмөгән очракта элеге кагыйдәләргә туры килми:

1) тиешле территорияль зоналар өзән рөхсәт ителгән буларак аталмаган куллану төре (төрләре) бар;

2) тиешле территорияль зоналар өзән рөхсәт ителгән, әмма санитар-саклау зоналарында һәм су саклау зоналарында урнашкан, тиешле объектларны урнаштыру каралмаган куллану төре (төрләре) бар;

3) азрак Параметрларга (жир кишөрлеклөренен майданы һәм линия күлөмнөре, корылмаларның кишөрлек чиклөрөннән чигеннән чигенә) яки күбрәк (төзелешнең тыгызлыгы - төзелешнең биелеге/катлылыгы, төзелеш проценты, жир участогын куллану коэффициенты) ия.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән күчәмсез милек объектларыннан файдалану әлеге Кагыйдөләрнең 12 статьясы нигезендә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 8-10 өлешләрә нигезендә билгеләнә:

1) капитал төзелеш объектлары яисә жир кишөрлекләре, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган иң чик (минимал һәм (яки) максимал) күлөмнөре һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишөрлекләре, капитал төзелеш объектларының кеше гомере һәм сәламәтлеге өчен, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраклардан тыш, аларны шәһәр төзелеше регламентына яраклаштыру срогын билгеләмичә файдаланылырга мөмкин;

2) Әлеге статьяның 4 өлешендәге 1 пунктчасында күрсәтелгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү бары тик мондый объектларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү яисә рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкциянең чик параметрларына туры килмәүне киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишөрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү аларны шәһәр төзелеше регламенты белән билгеләнгән жир кишөрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин;

3) әлеге статьяның 4 өлешендәге 1 пунктчасында күрсәтелгән жир участокларын һәм капитал төзелеш объектларын куллану кеше гомере яки сәламәтлеге өчен, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч һәм куркыныч булса, федераль законнар нигезендә мондый жир участокларын һәм объектларны куллануға тыю салынырга мөмкин;

5. Жир кишөрлекләрен үз белдегең белән шөгильләнү, үз белдегең белән биләгән жир кишөрлекләрен файдалану, үз белдегең белән төзү, үз белдегең белән төзелмәләрне куллану турындагы мөнәсәбәтләр гамәлдәге законнар белән жайга салына.

Статья 12. Кагыйдөләргә туры килми торган күчәмсез милек объектларын куллану һәм төзелеш үзгәртү.

1. 11 статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук әлеге кагыйдөләргә үзгәрешләр керткәннән соң әлеге кагыйдөләргә туры килми торган күчәмсез милек объектлары аларны әлеге кагыйдөләргә туры китерү вакытын билгеләмичә генә кулланыла ала.

Бер үк вакытта әлеге кагыйдөләргә дә, техник регламентларга да (ә билгеләнгән төртиптә алар үз көченә кергәнче – «техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килмәгән өлешендә) капитал төзелеш объектлары (аларның яшәеше һәм сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч) туры килми. Бу объектларга карата, федераль законнар нигезендә, аларны куллануны дәвам итүгә тыю йөкләнергә мөмкин.

2. Әлеге кагыйдөләргә туры килми торган капитал төзелеш объектларының төрләрен һәм аларны куллануның интенсивлыгын, төзелеш параметрларын

үзгөртү юлы белән гамәлгә ашырыла торган барлык үзгөрешләре аларны өлеге кагыйдәләргә туры китерү юлы белән генә башкарылырга мөмкин.

Өлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясындагы 3 өлешенәң 1, 2 пунктларында күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының мәйданын һәм төзелеш күләмен арттырырга рөхсәт ителми. Бу объектларда, кулланыла торган технологияне техник регламентларда билгеләнә торган куркынычсызлык таләпләренә туры китермичә, житештерү эшчәнлегә күләмнәрен һәм интенсивлығын арттыру рөхсәт ителми (ә билгеләнгән төрүтпә «техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексына каршы килми торган өлешендә, норматив техник документлар үз көченә кергәнчә).

Өлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән, өлеге кагыйдәләргә туры килми торган, төзелеш параметрлары буенча (норматив үтү мөмкинлеген кыенлаштыра яки блокый торган, мәйданнан һәм биеклектән рөхсәт ителгән чикләр белән чагыштырганда һ.б.) капитал төзелеш объектлары мондый объектларның өлеге кагыйдәләргә туры килмәвә дәрәжәсен арттырмаган очракта хуплана һәм кулланыла. Төзелешкә рөхсәтнамә нигезендә башкарыла торган өлеге объектларга карата гамәлләр мондый объектларның өлеге кагыйдәләргә туры килмәвен бәтерүгә юнәлдереләргә тиеш.

Өлеге кагыйдәләргә туры килми торган күчәмсез миләкне башка тиешле куллану төренә үзгөртү рөхсәт ителми.

4 бүлек. Жир участогын яки капитал төзелеш объекттын шартлы рөвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт. Капитал төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт.

Статья 13. *Жир участогын яки капитал төзелеш объекттын шартлы рөвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү.*

1. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба - шартлы рөвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт) шартлы рөхсәт бирү турында гаризаны комиссиягә жиберә. Шартлы рөвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы гариза «Электрон имза турында» 2011 елның 6 апрелендәге № 63-ФЗ Федераль закон таләпләренә туры китереп, электрон имза белән имзаланган электрон документ формасында жибереләргә мөмкин. (алга таба-электрон имза белән имзаланган электрон документ).

2. Шартлы рөвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы карар проекты жәмәгать фикер алышуларында яки Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексында билгеләнгән төрүтпә үткөрелә торган гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рөвештә файдалану төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булса, жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычына дучар булган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокуклары ияләре катнашында үткөрелә.

3. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы, өлеге рөхсәт белән гомуми чикләре булган жир кишәрлегенә ия булган, өлеге рөхсәт сорала торган капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә һәм өлеге

рәхсәт соратып алына торган жир кишәрлегенә ия булучыларга һәм биналарга ия булучыларга карата шартлы рәвештә рәхсәт ителгән жир кишәрлегенән файдалану хокукына рәхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын үткөрү турында хәбәр жиберә., капиталъ төзелеш объектынның бер өлешә булып тора, аңа карата әлегә рәхсәт сорала. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турындагы гаризасы кергән көннән алып жиде эш көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

4. Жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә бастырылганчы аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын үткөрү вакыты муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан да артмаска тиеш.

5. Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышулары һәм гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә комиссия шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү яки мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны район башлыгына жиберә.

6. Әлегә статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә район башлыгы мондый рекомендацияләр кергән көннән өч көн эчендә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү яки мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында Карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка мәгълүматны бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль берәмлек сайтында (муниципаль берәмлек сайты булганда) урнаштырыла.

7. Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткөрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

8. Капиталъ төзелеш объектынның жир участогыннан яисә объектыннан шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төре шөһәр төзелешә регламентына жәмәгать фикер алышулары яки физик яки юридик зат инициативасы буенча шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү белән кызыксынучы гавами тыңлаулар үткәргәннән соң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә кертелсә, мондый затка шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткөрмичә генә кабул ителә.

9. Россия Федерациясә Шөһәр төзелешә кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дөүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан, дөүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан үз белдегә белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата файдалануның шартлыча рәхсәт бирү рәхсәт ителми яисә мондый корылманы сүтүгә яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен рәхсәт бирү рәхсәт ителми, моңа жирле үзидарә органы тарафыннан әлегә хәбәрнамәне карау нәтижеләре буенча дөүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дөүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, алар Россия Федерациясә Шөһәр

төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендө күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә килгән очрақлар керми, ирекле төзелеш билгеләре булмау яисә ирекле төзелеш билгеләрен канәгатьләндрүдән баш тарту турындагы дөгва таләпләрен канәгатьләндрүдән баш тарту яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карарының законлы көченә керүе хақында белдерү жиберелде.

10. Физик яки юридик зат шартлы рөвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд төртибәндә бөхәсле дип игълан итөргө хокуклы.

Статья 14. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан кире кагуға рөхсәт алу төртибе.

1. Күләме шөһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән минималь жири кишәрлекләренәң минималь күләмнәренән ким булган йө төзелеш өчен уңайсыз булган конфигурация, инженер-геологик яки башка характеристикалар булган жири кишәрлекләре хужалары рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын үзгөртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуға рөхсәт сорап мөрөжөгәтә итөргө хокуклы.

1.1. Жири кишәрлекләренә ия булучылар, әгәр мондый кире кагу рөхсәт ителгән төзелеш объектларының бер яки берничө чик параметрларын бер тапкыр үзгөртү, конкрет территорияль зона өчен шөһәр төзелеше Регламенты тарафыннан билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында ун проценттан да артмаган булса, капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, үзгөртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуға рөхсәт сорап мөрөжөгәтә итөргө хокуклы.

2. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан аерым жири участогы өчен техник регламентлар таләпләрен үтөгәндә читләштерү рөхсәт ителә.

3. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт алу белән кызыксынган зат комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларыннан кире кагуға рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рөвешендә жибереләргә мөмкин.

4. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты, әлеге статьяның 1.1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, Россия Федерациясә Шөһәр төзелеше кодексында билгеләнгән төртиптә үткөрелә торган жөмөгәтә фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жөмөгәтәчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткөрү белән бөйле чыгымнарны мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

5. Ижтимагыый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бөяләмә нигезендә, рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча карар проекты буенча комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән

унбиш эш көне эчендә мондый рәхсәт бирү турында яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, күрсәтелгән тәкъдимнәрне жирле администрация башлыгына жиберә.

6. Район башлыгы өлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән соң жиде көн эчендә рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға рәхсәт бирү турында карар кабул итә.

6.1. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кәргәннән соң, мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү рәхсәт ителми, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм аннан өлеге хәбәрнамә кәргән очраклардан тыш, жирле үзидарә органы тарафыннан өлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына яисә жирле үзидарә органына, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, өлеге хәбәрнамәне карау турында хәбәрнамә жиберелгән очраклардан тыш, аны сүткән яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнчегә кадәр, ә үз белдеге белән төзелгән билгеләр каралмый яисә судның үз белдеге белән корылган корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә керә.

7. Физик яки юридик зат рәхсәт ителгән капитал төзелеш, реконструкция объектларының чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү яки мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд тәртибендә бәхәслә дип игълан итәргә хокуклы.

5 бүлек. Территорияне планлаштыру буенча документлар.

Статья 15. Территорияне планлаштыру буенча документлар.

1. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәэмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линияле объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләүдән тыш), урман хужалыгы регламенты, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемалары, Аеруча саклана торган табигать территориясә турында нигезләмәләр, «Россия Федерациясендә юл хәрәкәтен оештыру турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» Федераль законның 11 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән юл хәрәкәтен оештыруның

нәтижелелеген тәэмин итү буенча таләпләр, техник регламентлар таләпләре, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарларенен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 10.2 өлешендә башкасы каралмаган булса, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен, материаллар һәм инженерлык эзләнүләре нәтижеләрен исәпкә алган кагыйдәләр жыелмасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү төзелгән яисә төзелергә тиешле территорияләргә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

1) территорияне планлаштыру проекты;

2) территорияне ызанлау проекты.

5. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган, шулай ук линия объектларын урнаштыру планлаштырылмаган территориягә карата территорияне ызанлау проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 2 өлешендә каралган максатларда эзерләү рөхсәт ителә.

6. Территорияне планлаштыру проекты, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 41 статьясындагы 5 өлешендә каралган очрактардан тыш, территорияне межалау проекты эзерләү өчен нигез булып тора.

7. Территорияне планлаштыру проекты, өлеге статьяның 5 өлешендә каралган очрактардан тыш, территорияне межалау проекты эзерләү өчен нигез булып тора. Территорияне межалау проекты эзерләү территорияне планлаштыру проекты составында яисә аерым документ рәвешендә башкарыла.

Статья 16. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү тәртибе.

1. Территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү турындагы карарлар, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 һәм 12.12 өлешләрендә күрсәтелгән очрактардан тыш, башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органнары, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителә. Территорияне планлаштыру буенча документларны, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 2 - 4.2 һәм 5.2 өлешләрендә күрсәтелгән очрактардан тыш, жирлек территориясенә карата эзерләү турындагы карар, күрсәтелгән органнар инициативасы буенча яисә физик яки юридик затларның территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турындагы төкъдимнәре нигезендә жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә. Территорияне планлаштыру буенча документларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 өлешендә күрсәтелгән кызыксынган затлар эзерләгән очракта, жирле үзидарә органы тарафыннан территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турында Карар кабул итү таләп ителми.

2. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, мондый карар кабул ителгән көннән өч көн эчендә басылып чыгарга тиеш һәм жирлекнең рәсми сайтында (жирлекнең рәсми сайты булган очракта) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турындагы карар басылып чыккан көннән башлап, физик яки юридик затлар жирле үзидарә органына территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү тәртибе, сроклары һәм эчтәлегә турында үз тәкъдимнәрен тапшырырга хокуклы.

4. Территорияне планлаштыру буенча документларның составы һәм эчтәлегә Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексы таләпләренә туры килергә тиеш, территориянең спецификасын һәм капитал төзелеш объектларын планлаштыруны исәпкә алып, территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү биремдә аныкланачак.

5. Территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль рәвештә, күрсәтелгән органнарга караган муниципаль (бюджет яисә автоном) учреждениеләр яисә алар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсәндә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезәндә төзелгән дәүләт яки муниципаль контракт нигезәндә жәлеп ителә, ягъни Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 өлешәндә каралган очраклардан тыш.

Территорияне планлаштыру буенча, шул исәптән федераль өһәмияттәге объектларны, региональ өһәмияттәге объектларны, жирле өһәмияттәге объектларны урнаштыруны күздә тоткан документларны эзерләү физик яки юридик затлар тарафыннан аларның акчалары хисабына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары расланганчыга кадәр жәмгыять фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда мөжбүри каралырга тиеш. Территорияне планлаштыруның күрсәтелгән проектына һәм (яисә) территорияне ызанлау проектына аларның аерым өлешләрен раслау юлы белән үзгәрешләр кертелгән очракта, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар мондый раслана торган өлешләргә карата үткөрелә.

Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 12 өлешәндә һәм 45 статьясындагы 22 өлешәндә каралган очракларда, шулай ук территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты түбәндәгеләргә карата эзерләнгән очракта үткөрелми:

1) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре приаэродром территориясәндә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килгән очракта;

2) бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгыльләну өчен коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтенә бирелгән жир кишәрлегә чикләрендәге территорияләр;

3) урман фонды жирләре чикләрендә линия объектларын урнаштыру территорияләре.

7. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар, Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 46 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

8. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бөяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек

уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан артыграк була алмый.

9. Район башлыгы, территорияне планлаштыру проекты, территорияне межаллау проекты буенча жәмәгатьчеләк фикер алышуларының яки ачык тыңлауларының беркетмәсен исәпкә алып, территорияне планлаштыру буенча документларны раслау турында Карар кабул итә яки мондый документацияне кире кага һәм аны ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылганнан соң егерме эш көненнән дә соңга калмыйча эшлөп бетерүгә жиберә, ә Россия Федерациясә Шөһәр төзелешә кодексның 46 статьясы нигезендә жәмәгать тыңлаулары яисә гавами тыңлаулар үткөрелмәгән очракта, Россия Федерациясә Шөһәр төзелешә кодексның 46 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән срокта.

10. Территорияне планлаштыру буенча расланган документация (территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне межаллау проектлары) муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, өлегә документлар расланганнан соң жиде көн эчендә бастырып чыгарылырга тиеш һәм муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында («Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә) урнаштырыла.

11. Дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләре алу рөхсәт ителә торган федераль әһәмияттәгә объектларны, региональ әһәмияттәгә объектларны яки жирле әһәмияттәгә объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру проекты, Россия Федерациясә Шөһәр төзелешә кодексның 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт хакимияте органы яисә жирле үзидарә органы белән расланганчы, дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу турында карарлар кабул итүгә вәкаләтле орган белән килештерелергә тиеш. Территорияне дәүләт хакимиятенә күрсәтелгән органы яисә жирле үзидарә органы белән килештерү предметы өлегә проектта каралган федераль әһәмияттәгә объектларны, төбәк әһәмиятендәгә объектларны яки жирле әһәмияттәгә объектларны урнаштыру планлаштырыла торган зоналар чикләрен планлаштыру зоналары чикләрен планлаштыру проекты булып тора.

12. Федераль әһәмияттәгә объектны, төбәк әһәмиятендәгә объектны, муниципаль районның жирле әһәмияттәгә объектны урнаштыру максатларында яисә жирлек, шөһәр округы чикләрендә башка объект урнаштыру максатларында эзерләнгән территорияне планлаштыру буенча документлар, аны раслау федераль башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы, Россия Федерациясә субъекты башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның жирле үзидарә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, аны раслаганчы, мондый жирлек башлыгы белән килештерелергә тиеш, Россия Федерациясә Шөһәр төзелешә кодексның 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш. Өлегә объектларны шөһәр төзелешә регламентларын (сызыклы объектлардан тыш) үтәү өлешендә планлаштырыла торган жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә (өлегә объектларны урнаштыру планлаштырыла торган территорияль зоналар өчен билгеләнгән, шулай ук өлегә объектларны халык өчен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин итүнең факттагы күрсәткечләрен һәм өлегә объектларның территорияль үтемлелегә факттагы күрсәткечләрен саклап калуны тәэмин итү Килештерү предметы булып тора.

Территорияне планлаштыру буенча күрсәтелгән документация алынганнан соң унбиш эш көне эчендә жирлек башлыгы мондый документацияне раслауга,

мондый документацияне килештерүгә яки аны килештерүдән баш тартуга вәкаләтле органга жиберә.

13. Федераль әһәмияттәге линияле объектны, региональ әһәмияттәге линияле объектны, жириле әһәмияттәге линияле объектны, линияле объектны, территорияне планлаштыруның расланган проекты нигезендә гамәлдәге линияле объектны яки линияле объектларны реконструкцияләү кирәк булган очракта, мондый линияле объектны яки линияле объектларны реконструкцияләү күрсәтелгән территорияне планлаштыру проекты нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин (гамәлдәге линияле объектны яки линияле объектларны мондый реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру проектына эшләү таләп ителми торган очрактан тыш). Бу чакта территорияне планлаштыру буенча күрсәтелгән проект дәүләт хакимияте органы яисә, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш, федераль әһәмияттәге линия объектын, региональ әһәмияттәге линия объектын, жириле әһәмияттәге линия объектын, жириле әһәмияттәге линия объектын төзү, реконструкцияләү планлаштырылуға бәйлә рәвештә реконструкцияләнергә тиешле гамәлдәге линия объектын яисә линия объектлары территориясен планлаштыру проектына раслауга вәкаләтле жириле үзидарә органы белән килештерелергә тиеш. Мондый килештерүнең предмети булып гамәлдәге линия объектын яисә федераль әһәмияттәге линия объектын планлаштыру, реконструкцияләү, региональ әһәмияттәге линия объектын, жириле әһәмияттәге линия объектын планлаштыру проектында каралган планлаштырылган планлаштырылган урнаштыру зоналарының яисә линия объектларының чикләре тора. Территорияне планлаштыру проектына мондый килештерү срогы күрсәтелгән дәүләт хакимияте органына яисә жириле үзидарә органына кергән көннән алып унбиш эшчедән артып китә алмый. Шушы унбиш эш көне узганнан соң күрсәтелгән органнар федераль әһәмияттәге линия объектын, региональ әһәмияттәге линия объектын, жириле әһәмияттәге линия объектын планлаштыру, реконструкцияләү максатларында территорияне планлаштыру проектына раслауга вәкаләтле дәүләт хакимияте органына яисә жириле үзидарә органына тапшырылмаган очракта, территорияне планлаштыруның әлегә проектына карата әлегә каршы килү килештерелгән дип санала.

14. Линияле объектны төзүне, реконструкцияләүне күздә тоткан территорияне планлаштыру проектына үзгәрешләр кертелгән очракта, линияле объект һәм (яки) линияле объект составына керүче башка капитал төзелеш объектын планлаштырылган урнаштыру зонасы мәйданын ун процентка арттыру яисә киметү белән бәйлә үзгәреш өлешендә, әлегә объектларны планлаштырыла торган урнаштыру зоналары чикләрен төгәлләштерү зарурлыгына бәйлә рәвештә, әлегә объектларны урнаштыру зоналары чикләрен төгәлләштерү зарурлыгына бәйлә рәвештә, линияле объект һәм (яки) башка капитал төзелеш, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 45 статьясындагы 12.7 һәм 12.12 өлешләре нигезендә, үзгәрешләр кертү территорияләрне планлаштыру проектында каралган планлаштыру карарларына, шулай ук Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 45 статьясындагы 12.4 өлешендә, шартлы рәвештә, килештерүгә үзгәрешләр кертү таләп ителми, "үзгәрешләр кертү территорияне планлаштыру проекты белән каралган планлаштыру карарларына йогынты ясамаячак һәм дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жириле кишәрлекләрен һәм (яки) аларда урнашкан күчмәс милек объектларын тартып алу зарурлыгына китерәчәк.

15. Территорияне планлаштыру проекты, урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жириле кишәрлекләре алу рәхсәт ителә торган

федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны яисә жәрле әһәмияттәге объектларны урнаштыру каралган, физик яисә юридик затларга, дәүләт хакимияте органнарына яисә жәрле үзидарә органнарына караган яисә әгәр әлеге проектны раслаган көннән алып алты ел эчәндә территорияне планлаштыру дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен мондый жәр кишәрлекләрен тартып алу турында карар кабул ителмәгән булса, бирелгән жәр кишәрлекләрендә мондый объектларны урнаштыру планлаштырыла торган зоналары чикләрен билгеләү әләшәндә әшләми.

6 бүлек. Жәр кишәрлекләрен резервлау һәм алу.

Статья 17. *Муниципаль ихтыяжлар өчен жәрләренә резервлау.*

1. Жәр кишәрлекләре милекчәләренәң, жәрден файдаланучыларның, жәр хужаларының, жәр кишәрлекләрен әрендәга алуыларның хокуклары муниципаль ихтыяжлар өчен жәрләренә резервлауга бәйле рәвештә чикләнергә мөмкин.

2. Муниципаль ихтыяжлар өчен жәрләренә резервлау жәр законнарында каралган очракларда, ә муниципаль милектәге һәм гражданнырга һәм юридик затларга бирелмәгән жәрләрдә, шулай ук инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктура объектларын, оборона һәм иминлек объектларын урнаштыруга, махсус сакланылучы табигать территорияләрен тәзүгә, сусаклагычлар һәм башка ясалма су объектлары, инфраструктура объектлары, махсус икътисадый зона объектларына урнаштыру планында һәм аңа якын территорияне тиешле матди-техник жиһазлауда каралган очракларда гәмәлгә ашырыла. Жәрләренә резервлау жәр асты байлыкларынан файдалану максатлары өчен кирәкле жәр кишәрлекләренә карата да гәмәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жәрләр муниципаль ихтыяжлар өчен өч елдан да артык булмаган вакытка резервланырга мөмкин. Муниципаль милектәге һәм гражданнырга һәм юридик затларга бирелмәгән, диңгез транспорты, эчке су транспорты, тимер юл транспорты, һава транспорты (шул исәптән һава хәрәкәтен оештыруның бердәм системасы объектлары), транспорт-күчеп утыру тәеннәре һәм метрополитен объектларын тәзү һәм реконструкцияләү, федераль әһәмияттәге автомобиль юлларын, региональ әһәмияттәге, муниципальәра әһәмияттәге, жәрле әһәмияттәге һәм дәүләт яисә муниципаль әһәмияттәге башка линия объектларын тәзү һәм реконструкцияләү өчен егерме елга кадәр вакытка резервлау рәхсәт ителә.

4. Дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жәрләренә резервлау тәртибе Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

Статья 18. *Муниципаль ихтыяжлар өчен жәр кишәрлекләрен алу.*

1. Жәрле әһәмияттәге объектларны тәзү, реконструкцияләү максатларында муниципаль ихтыяжлар өчен жәр кишәрлекләрен алу, әгәр күрсәтелгән объектлар территориаль планлаштыруның расланган документлары һәм территорияне планлаштыруның расланган проектлары белән каралган булса, рәхсәт ителә.

2. Муниципаль ихтыяжлар өчен алына торган жәр кишәрлекләре өчен түләү күләме, дәүләт милкәндәге яисә муниципаль милектәге һәм тартып алына торган жәр кишәрлекләренә алмашка хосусый милеккә тапшырыла торган жәр кишәрлекләренәң базар бәясә, дәүләт милкәндәге яисә муниципаль милектәге жәр кишәрлекләре урынына алына торган хокукларының базар бәясә, «Россия Федерациясәндә бәяләү әшчәнлегә турында» 1998 елның 29 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон нигезәндә, жәр законнарында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып билгеләнә.

3. Жир кишөрлеклөрөн һәм (яисә) аларда урнашкан күчемсез мөлкәт объектларын алар өчен милекчегә каплау яки башка күчемсез мөлкәткә алмаштыру юлы белән тартып алуны күздә тоткан күчемсез мөлкәтне тартып алу турындагы килешүгә сатып алу яки сату-алу турындагы гражданлык законнары кагыйдәләре кулланыла.

Статья 19. Гавами сервитутларны билгеләү.

1. Гавами сервитут Россия Федерациясә Жир кодексының 39.38 статьясында каралган вәкаләтле башкарма хакимият органы яки жирле үзидарә органы карары белән гавами сервитут билгеләү турындагы үтенечнамә нигезендә (Россия Федерациясә Жир кодексының 39.39 статьясы) билгеләнә.

2. Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишөрлегенә карата сервитут билгеләү турындагы килешү граждан законнарында, Россия Федерациясә Жир кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән очрақларда һәм, аерым алганда, түбәндәге очрақларда төзелә:

1) жир кишөрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануга комачауламый торган линия объектларын, элементә корылмаларын, махсус мөгълүмат билгеләрен һәм яклау корылмаларын урнаштыру;

2) тикшеренү эшләрен башкару;

3) жир асты байлыкларыннан файдалануга бәйлә эшләр алып бару.

3. Россия Федерациясә Жир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 бүлекләрендә каралган максатларда гавами сервитут чикләре объектларны планлаштырып урнаштыру зоналары чикләре белән территорияне планлаштыру документлары нигезендә, ө инженерлык корылмаларын, автомобиль юлларын, тимер юлларны урнаштыру өчен территорияне планлаштыру документларын эшләү таләп ителмәгән очрақта, тиешле саклау зоналары күләмнәреннән артмаган чикләрендә билгеләнә.

Гавами сервитутларның эш итү зоналарының чикләре шулай ук жир кишөрлекләренә һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларының дәүләт кадастр исәбе документларында күрсәтелә.

4. Гавами сервитут, Россия Федерациясә Жир кодексының 23 статьясындагы 7 пункты нигезләмәләрен һәм түбәндәге чикләүләренә исәпкә алып, гавами сервитут билгеләү турында үтенечнамәдә күрсәтелгән срокка билгеләнә:

1) Россия Федерациясә Жир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 пунктчаларында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очрақта ун елдан алып кырык тугыз елга кадәр;

2) Россия Федерациясә Жир кодексының 39.37 статьясындагы 2 пунктчасында каралган максатларда федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге транспорт инфраструктурасы объектларын төзү, реконструкцияләү, ремонтлау;

3) Россия Федерациясә Жир кодексының 39.37 статьясындагы 5 пунктында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очрақта бер елдан да артык булмаган вакытка.

Статья 20. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм жир кишөрлекләреннән файдалану.

1. Шәһәр төзелеше регламентлары аларга карата билгеләнми торган гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм жир кишөрлекләреннән файдалану аларның кануннар нигезендә билгеләнүе белән билгеләнә.

2. Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында, территорияль зоналардан тыш, түбәндәгеләр чагылдырылырга мөмкин:

1) шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләр, жир кишәрлекләре;

2) шәһәр төзелеше регламентлары - махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре, башка жирләр кулланылмый торган жирләр (территорияләр).

3. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән территорияләрен, жир кишәрлекләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында кире алу территорияне планлаштыру документларын эшләү зарурлыгын күздә тотып, алар түбәндәгеләр:

- кызыл линияләрен теркәү, билгеләү, үзгәртү юлы белән күрсәтелгән территорияләрен, жир участкаларының, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен хокукый статусы тәэмин ителәчәк;

- күрсәтелгән территорияләрен, жир участкаларының төрле өлешләрен билгеләячәкләр.

7 бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре.

Статья 21. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртібе.

1. Әлеге Кагыйдәләрен үзгәрүе шәһәр төзелешен зоналаштыру картасының, шәһәр төзелеше регламентларының яки әлеге Кагыйдәләр текстының теләсе нинди үзгәрешләре дип санала.

2. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

- жирлекнең генераль планына, муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасының туры килмәве;

- Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәжбүри рәвештә керү, жир асты байлыктарынан файдалану һәм жирлектә төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кертелгән күчәмсез милек объектларынан файдалануны чикләү очрактарын бетерү турында күрсәтмәләр;

- территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керүне;

- территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен, урнашу урыны турында белешмәләрен, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган, Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләрен, урнашу урыны тасвирламасына ия булмавы;

- федераль, региональ һәм жирле өһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның күчәмсез мөлкәт объектларынан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалану чикләрен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләләрнең туры килмәве;

- территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясә чикләрен, федераль өһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ өһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

- территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү.

3. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр комиссиягә жиберелә:

- федераль башкарма хакимият органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр федераль өһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

- Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр региональ өһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

- Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр муниципаль районның жирле өһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачаулык итә алсалар, Әлмәт муниципаль районының жирле үзидарә органнары;

- әгәр жирлекнең тиешле территориясендә, шәһәр округы территориясендә, торак пунктара территорияләрдә жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруны жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очракларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

- физик яки юридик затлар тарафыннан әлеге Кагыйдәләргә куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларга хокукка ия булучыларга зыян килә, капитал төзелеш объектларының һәм жир кишәрлекләренә бәясе кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмый, физик яки юридик затлар инициативалы рәвештә йә, әгәр дә әлеге Кагыйдәләргә куллану нәтижәсендә, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмый, аларга зыян килә, капитал төзелеш объектлары һәм жир кишәрлекләре бәясе кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре;

- территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясә Хөкүмәтә кабул иткән карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органы яисә Россия Федерациясә тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан кабул ителгән карарларны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче юридик зат;

- территорияне комплекслы үстерү турында Карар кабул иткән Россия Федерациясә субъекты дәүләт хакимиятенә иң югары башкарма органы, жирле үзидарә органы, Россия Федерациясә субъекты тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясә субъекты тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче юридик зат яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзелгән зат.

4. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлешә нигезендә жирлек, шәһәр округы территорияләрендә федераль өһәмияттәге объектларны, региональ өһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле өһәмияттәге объектларны (линияле объектлардан тыш) территориаль планлаштыру документларында каралган объектларны (линияле объектлардан тыш) урнаштыру мөмкинлегә тәэмин ителмәгән очракта, башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органы, Россия Федерациясә субъекты башкарма хакимиятенә

вәкаләтле органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның жирле үзидарә вәкаләтле органы әлеге объектларны урнаштыруны тәэмин итү максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне жирлек башлыгына, шәһәр округы башлыгына жиберәләр.

5. 3 пунктларда каралган очрақларда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясындагы 2 өлеше һәм 3.1 өлеше буенча, шулай ук конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән рәхсәт ителгән куллану төрләрен бер тапкыр үзгәрткән очрақта, капитал төзелеш объектларын һәм (яки) рәхсәт ителгән бер яки берничә чик параметрларын үзгәртмичә, капитал төзелеш объектларын төзү, үзгәртеп коруның рәхсәт ителгән чик параметрларын үзгәртмичә һәм (яисә) рәхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын бер яки берничә чик параметрларын үзгәртмичә, рәхсәт ителгән, конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты белән билгеләнгән, ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар уздыру, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проект әзерләү турында Карар кабул итү турында хәбәр бастырып чыгару һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясындагы 4 өлешендә каралган Комиссия бәяләмәсе таләп ителми.

6. Территорияләренә комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыру максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очрақта, шул исәптән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 30 статьясындагы 5.2 өлеше нигезендә, мондый үзгәрешләр, аны комплекслы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проекты расланганнан соң, туксан көннән дә соңга калмыйча, кертелергә тиеш.

7. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдим кәргән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә әзерли, анда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә кәргән үзгәрешләр нигезендә үзгәрешләр кертү яки мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу турында тәкъдимнәр тупланган һәм бу бәяләмәне район башлыгына жиберә.

8. Шәһәр яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалану чикләренә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы закон проекты комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

9. Район башлыгы, комиссия Бәяләмәсендә булган тәкъдимнәренә исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яки әлеге кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдимне кире кагу турында карар кабул итә һәм мондый карарның күчermәсен мөрәжәгать итүчеләргә жиберә.

10. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләренә раслау жирле үзидарәнең вәкиллеке органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект жирле үзидарәнең вәкиллеке органы утырышында яқындагы утырыштан соң килүче утырышны уздыру көненнән дә соңга калмыйча каралырга тиеш.

11. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дөүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан яисә жирле үзидарә органыннан үз белдекләре белән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кәргән көннән алып, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә мондый төзелеш урнашкан

территориаль зонага карата, жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен билгеләүне күздә тоткан үзгәрешләр кертү рөхсәт ителми, мондый төзелешнең рөхсәт ителгән төре һәм мондый корылманың параметрлары рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларын, аны сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнчегә кадәр, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына яисә жирле үзидарә органына жибәрелгән очрактардан тыш, Капиталъ төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешенең, үзгәртеп коруның иң чик параметрларын, алар Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә алынган, үз белдекләре белән төзелгән билгеләр булуның рөхсәтсез корылманы сүтү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатләндерүдән баш тарту турында суд карары каралмавы яисә законлы көченә керүе турында хәбәрнамә жибәрелгән.

Статья 22. Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында.

1. Әлеге кагыйдәләр муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә аларның рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланган кагыйдәләре территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында күрсәтелгән Кагыйдәләрне раслаганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

2. Кагыйдәләр зур юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлешендә гамәлдә.

II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР КАРТАЛАРЫ

8 бүлек. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында:

- 1) территориаль зоналар билгеләнде,
- 2) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар сайлап алынган;
- 3) гомуми файдаланудагы төп территорияләр (парклар, скверлар, бульварлар) һәм аларга карата шәһәр төзелешә регламентлары - махсус сакланылучы табигать территорияләре, урман фонды жирләре, су фонды жирләре, башкалар чагылдырылырга мөмкин.

Гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм шәһәр төзелешә регламентлары билгеләнмәгән жирләргә карата әлеге Кагыйдәләрнең 13 бүлегендә күрсәтелгән билгеләнеш билгеләнергә мөмкин.

Статья 23. Әлмәт муниципаль районының «Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.

1. Әлмәт муниципаль районының «Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелешә зонасын зоналаштыру картасы әлеге Кагыйдәләрнең составы булып тора, анда территориаль зоналар чикләре

билгеләнә, шулай ук территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре күрсәтелә.

2. Территориаль зоналарның чикләре һәр жири участогының, жири законнары нигезендә, территорияль зоналар чикләрен кисеп чыгарга мөмкин булган жири кишәрлегеннән тыш, бер Территориаль зонага гына каравы таләпләренә җавап бирергә тиеш.

3. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре мөҗбүри рәвештә күрсәтелә. Күрсәтелгән зоналарның чикләре аерым карталарда күрсәтелә ала.

4. Территориаль зоналар чикләре исәпкә алып билгеләнә:

- бер территорияль зона чикләрендә гамәлдәге һәм планлаштырыла торган жири кишәрлекләрен куллану мөмкинлекләрен берләштерү;

Әлмәт муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасы, Бута авыл жирилегенә генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарны һәм планлаштырылган үсеш параметрларын билгеләү;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы белән билгеләнгән территорияль зоналар;

- территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге жиридән файдалану;

- территорияль планлаштыру документлары һәм территорияне планлаштыру документлары нигезендә төрле категорияләрдәге жириләрнең чикләрен үзгәртү планлаштырыла;

- чиктәш жири кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау.

5. Территориаль зоналар чикләре түбәндәге очракларда билгеләнә:

- линияләренә магистральләр, урамнар, проездлар, разделяющим транспорт агымнары противоположных юнәлешләре

- жирилек чикләре турында;

- кызыл линияләр буенча;

- жири кишәрлекләре чикләре турында;

- табигый объектларның табигый чикләре;

- нигезләнгән башка чикләргә.

6. Территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияль зоналар чикләренә туры килмәскә мөмкин.

7. Әлеге Кагыйдәләрнең II өлешендә санап үтелгән берничә өлешкә бүлеп бирелгән жири кишәрлекләренә, башка күчәмсез милек объектларына карата һәр карта буенча барлык шәһәр төзелеше регламентлары кулланыла.

8. Әлеге картада чагылдырылган мәгълүмат этаплап өзерләү һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарының фрагментларын кабул итүне исәпкә алып кулланыла.

9 бүлек. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы өлеге Кагыйдәләрнең состав график өлешә булып тора, аларда территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре күрсәтелә. Әлеге карталарда чагылдырылган мәгълүмат:

- житештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары;

- үлөт базларының санитар-яклау зоналары;
- нефть чыгару объектларының санитар-яклау зоналары;
- автомобиль юлларының һәм торбаүткәргечләрнең санитар өзелеше;
- инженерлык коммуникацияләрнең сак зоналары;
- эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;
- суның санитар-яклау полосасы;
- су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе полосалары;
- файдалы казылмалар ятмалары.

Статья 24. *«Бута авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның аерым шартлары булган зоналар картасы.*

«Әлмөт муниципаль районының «Бута авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы» 2 нче кушымтасы, анда сайлап алынган:

1. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары», предприятиеләрнең анкета мәгълүматлары нигезендә билгеләнгән җитештерү объектларының һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары.

2. Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрдәгә 626 номерлы боерыгы белән расланган Биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкөртү һәм утильләштерүнең Ветеринария кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән үлөт базларының санитар-яклау зоналары.

3. СП 42.13330.2011 «Шөһәр төзелеше. Шөһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»нигезендә билгеләнгән автомобиль юлларының санитар аермалары.

4. Водоохранные Су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе полосалары:

- Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә алып барыла торган су объектларының Дәүләт реестрына кертелгән;

- размерлары Россия Федерациясе Су кодексының 6 һәм 65 статьяларында билгеләнгән.

5. СанПиН 2.1.4.1110-02«Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү һәм суүткәргечләрнең санитар саклау зоналары» нигезендә билгеләнгән эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары.

6. Файдалы казылмалар ятмаларының җир асты байлыкларынан файдаланучылар мәгълүматлары нигезендә билгеләнгән чикләре.

Статья 25. *Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булу зоналары картасы.*

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләр гамәлдә булган зоналар картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналары бирелергә мөмкин.

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булу чикләре аларны эшләгән саен һәм аларга рәсми расланган документлар статусын бирү буенча тиешле карталарда теркәлә, аларга үзгәрешләр кертү тәртибендә өлегә Кагыйдәләргә кертелә.

III ӨЛӨШ. ШӨҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.

10 бүлек. Рәхсәт ителгән күчәмсез милек төрлөрә һәм параметрлары өлешендә шәһәр төзелешә регламентлары.

Статья 26. Шәһәр төзелешә зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зоналар төрлөрә

Шәһәр төзелешә зоналаштыру картасында территорияль зоналарның түбәндәгә төрлөрә билгеләнде:

Билгеләмәләр	Территорияль зоналар исемә
ТОРАК ЗОНАЛАР	
Ж1	Шәхси торак төзелешә зонасы
Ж1 П	Шәхси торак йортлар белән перспективалы төзелешә зонасы
ИЖТИМАГЫЙ-ЭШЛЕКЛЕ ЗОНАЛАР	
ОД1	Күп функцияле ижтимагый-эшлекле төзелешә зонасы
ИНЖЕНЕРЛЫК-ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ЗОНАСЫ	
И1	Транспорт инфраструктурасы объектлары зонасы
И2	Инженерлык инфраструктурасы объектлары зонасы
АВЫЛ ХУЖАЛЫГЫ БИЛГЕЛӘНЭШЕНДӨГӘ ЗОНА	
СХ1	Авил хужалыгы кулланышы зонасы
СХ2	Авил хужалыгы билгеләнешәндәгә жирләрдә агросәнәгать комплексы объектларын урнаштыру зонасы
СХ 3	Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы торак пункт чикләреннән читтә
РЕКРЕАЦИОН БИЛГЕЛӘНЭШТӨГӘ ЗОНАЛАР	
Р1	Табигый ландшафт зонасы
Р2	Рекреацион территорияләр зонасы
МАХСУС БИЛГЕЛӘНЭШТӨГӘ ЗОНАЛАР	
СН1	Махсус билгеләнештәгә объектларны урнаштыру зонасы
С3	Санитар-саклау утыртмалары зонасы

Шәһәр төзелешә регламентлары. Торак зоналар..

1. Торак зоналар күп катлы торак йортлар, кече һәм урта катлы торак йортлар, шәхси торак йортлар төзү өчен каралган.

Ж1. Шәхси торак йортлар төзү зонасы.

Ж-1 шәхси торак төзелешә зонасы жирле әһәмияттәгә минималь рәхсәт ителгән хезмәтләр жыелмасы белән аерым торучы һәм блокланган индивидуаль торак йортлардан (коттеджлар) торак районнарны формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлөп бирелгән..

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төре исемә	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төп төрлөрә		
Шәхси торак төзелешә өчен	Торак йортны (аерым урнашкан бинаның биеклегә егерме метрдан артмаган, биеклегә егерме метрдан артмаган, ул гражданның тарафыннан мөстәкыйль	2.1

	<p>күчемсез милек объектларына бүлү өчөн билгеленмөгөн шундый бинада яшәүгә бәйле булган көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчөн билгеленгән бүлмәләрдән һәм бүлмәләрдән тора);</p> <p>авыл хужалыгы культураларын үстерү; индивидуаль гаражлар һәм хужалык корылмаларын урнаштыру</p>	
Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчөн	<p>Рөхсәт ителгән файдалану төрөн тасвирлауда күрсәтелгән торак йортны 2.1 коды белән урнаштыру;</p> <p>авыл хужалыгы продукциясен житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру;</p> <p>авыл хужалыгы терлекләрен тоту</p>	2.2
Блокланган торак төзелеше	<p>Күрше торак йортлары булган бер яисә берничә уртақ дивар (өч каттан да артмаган, берләштерелгән йортларның гомуми саны ун йорттан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчөн билгеленгән торак йортның гомуми диварына (гомуми диварга) күрше йорт яисә күрше йортлар белән бергә тоташмыйча, уртақ диварга (гомуми стеналарга) ия, аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә чыгу мөмкинлеге бар (блокланган торак йортлар); декоратив һәм жимеш агачлары, яшелчә һәм жиләк культуралары үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү</p>	2.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	<p>Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчемсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткөргечләрне, электр үткөргечләрне, трансформатор подстанцияләрен, газүткөргечләрне, элементә линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрен, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләренә жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчөн кирәкле корылмаларны) чистарту һәм жыештыру</p>	3.1.1

Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яслылары, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары) урнаштыру	3.5.1
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	Азкатлы күп фатирлы йортларны урнаштыру (биеклеге 4 катка кадәр булган күпфатирлы йортлар, мансардны да кертеп); әгәр азкатлы күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми мәйданы 15% тан артмаса, спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү; төзелгән, төзелгән һәм төзелгән күп фатирлы йорт биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру.	2.1.1
Социаль хезмәт күрсәтү йорты	Картлар йортларын, балалар йортларын, йорт-ларын, йорт-жирсез гражданныр өчен куну пунктларын урнаштыру; күченеп килергә мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданнырны туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	3.2.2

Элемтә хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шөһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чөчтараш, химик чистарту, күмү бюрлары) урнаштыру	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарға амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (шул исәптән чиркәүләренә, соборларны, храмнарны, часовняларны, мәчетләренә, гыйбадәт кылу йортларын, синагогларны) урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мөғариф	Дини затлар, дин өһелләре һәм дин өһелләре даими булу урыны өчен билгеләнгән биналарны дини хезмәт башкаруга бөйлә рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мөктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен урнаштыру	3.7.2
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру	3.10.1
Кибетләр	Сөүдә мөйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэмин итү	Биналарда һәм корылмаларда спорт клублары, спорт заллары, бассейннар, физкультура-савыктыру комплекслары урнаштыру	5.1.2
Спорт белән шөгыльләнү өчен мөйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен мөйданчыклар урнаштыру (физкультура мөйданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уеннары өчен кырлар)	5.1.3
Эчке төртипне тәэмин	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм	8.3

итү	коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән Хезмәт булган капиталъ төзелеш объектларын әзерләү һәм әзерлектә тоту өчен кирәкле капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер әлеше булып торучы гражданныр оборонасы объектларыннан тыш	
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен	4.9
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертәп, урнаштыру, элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасында көчәйтү пунктлары, элемтә объектларын урнаштыру, урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган элемтә объектларыннан тыш	6.8

Жи́р участка́рының иң чи́к күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең чи́кле параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү.

Параметрларның төрләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте		
		Шәхси торак төзелеше /шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Блокланган торак төзелеше (блокланган йортта бер гаиләгә торак берәмлеге)	Рәхсәт ителгән төзелешнең башка төрләре өчен
Жи́р кишәрлекләренең иң чи́к параметрлары				
Минималь майдан	кв.м	1000/1000	1000	1
Максималь майдан	кв.м	5000/5000	5000	5000
Урам (юл йөрү) фронты буйлап минималь	м	12	6	н/у

киңлек				
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары				
Участок төзелешенең максималь проценты	%	50/40	60	н/у
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрақларда)	м	5	5	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	а) 1 - брандмауэр дивар мәжбүри булганда; б) 3 - башка очрақларда	0 (блокланган торак йортта индивидуаль блок төзү өчен төзелгән яисә төзү өчен билгеләнгән жир кишәрлеге белән чиктәш жир кишәрлегенең ян чигеннән); 1 (янгынга каршы тиешле дәрәжәдә утка чыдамлык кирәк булганда); 3 (башка очрақларда)	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше (төзелешне көйләү линиясе белән башкасы билгеләнмәгән булса)	м	3	3	н/у
Төзелешләрнең максималь биекlege	м	18	18	н/у

Жир кишөрлекләр коймаларының максималь биеклегенә	м	2	2	н/у
---	---	---	---	-----

Искәрмә 1. Таблицада тәкъдим ителгәннәрдән 5% чикләрендә параметрлар тайпылышлары рәхсәт ителә.

Искәрмә 2. Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен, блокланган торак төзелешен өчен, жир кишөрлекләрененң ян һәм арткы чикләреннән түбәндәгә шарт белән, чигенүләр таблицасында тәкъдим ителгән жир кишөрлекләрененң ян һәм арткы чикләреннән түбәндәгеләрдән тайпылышлар рәхсәт ителә:

- күрсәтелгән тайпылышларга жир кишөрлекләре хужаларының үзара ризалыгы бар;

- төп төзелешләр (торак йортлар) арасындагы ераклык 6 метрга тигез яисә аннан артыграк, ө ярдәмчә төзелешләр (хужалык корылмалары, гаражлар һәм башкалар) арасындагы ераклык 2 метрга тигез яисә аннан артып китә (шулай ук ярдәмчә корылмаларны блоклау рәхсәт ителә);

- күрше жир кишөрлекләрендә урнашкан корылмалар арасында янгынга каршы норматив ераклыктар саклана.

3 нче искәрмә. Башка таләпләр:

Минималь ара:

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 кат биеклектәге торак йортларның озын яклары арасында: ким дигәндә 20 м;

балалар уеннары өчен майданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү майданчыгынан - 10 м;

автомобиль кую майданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгылләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр майданчыктан;

хужалык максатлары өчен майданчыктан - 20 м;

калдыктар өчен контейнерлар булган майданчыктардан алып торак йортлар, балалар учреждениеләре участкалары чикләренә кадәр, яшелләндерелгән майданчыктар - кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан булышу корылмаларын урнаштыру рәхсәт ителми.

Өлеге таблицада жайга салынмаган күрсәткечләр Техник регламентлар, СНиП, СанПиН һәм башка норматив документлар таләпләренә нигезендә билгеләнә.

Ж1П. Шәхси торак йортлар белән перспективалы төзелеш зонасы.

Перспективалы индивидуаль торак төзелеш зонасы Әлмәт муниципаль районының һәм Бута авыл жирлегенә территорияль планлаштыру документларына, аерым торучы индивидуаль торак йортлар төзүгә бәйлә рәвештә планлаштырыла торган документлар нигезендә бүлөп бирелгән.

Виды разрешенного использования земельных участков и объектов капитального строительства, предельные параметры разрешенного использования, требования к застройке земельных участков для зоны Ж1П соответствуют видам разрешенного использования земельных участков и

объектов капитального строительства, предельным параметрам и требованиям к застройке земельных участков установленным для зоны Ж1.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Ижтимагый-эшлекле зоналар.

Ижтимагый - эшлекле зоналар сәламәтлек саклау, мәдәният, сәүдә, жәмәгать туклануы, социаль һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын, эшқуарлык эшчәнлеген, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем биру мәгариф учреждениеләрен, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләрен, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектларны, гражданның тормыш эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйлә башка объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.

ОД1. Күп функцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы.

Ижтимагый-эшлекле зона халыкның көндәлек һәм вакыт-вакыт ихтияжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән коммерция һәм хезмәт күрсәтүче функцияләренң киң спектры булган жирлек үзәкләрен формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлөп бирелгән һәм мәдәният, сәүдә, жәмәгать туклануы, көнкүреш хезмәте күрсәтү, шулай ук белем биру учреждениеләре, дини биналар урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре		
Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	Азкатлы күпфатирлы йортларны урнаштыру (биекlege 4 катка кадәр булган күпфатирлы йортлар, мансардны да кертеп); әгәр азкатлы күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми мәйданы 15% тан артмаса, спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү; төзелгән, төзелгән һәм төзелгән күп фатирлы йорт биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру.	2.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданның туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү	3.2.2

	мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	
Элемтә хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шөһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Кунакханә хезмәте	Кунакханәләргә, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән эшкарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру	4.7
Элемтә хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шөһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сәт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләре)	3.4.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (һөнәри техник училищелар, келлиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләргә яңадан әзерләү һәм квалификацияләргә күтәрү оешмалары һәм белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы башка оешмалар, шул исәптән, укучыларны физик культура һәм спорт белән шөгыйләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары)	3.5.2
Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	Музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галереяләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, концерт заллары, планетарийлар урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.6.1
Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән	4.4

	капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чараларын, сәяхәтләрне оештыру, дискотекалар һәм бию майданчыклары, Төнге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ. б. урнаштыру, уен автоматлары (комарлы уеннар өчен файдаланыла торган уен жиһазларынан тыш), уен майданчыклары урнаштыру	4.8.1
Биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тәэмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтлөндерү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2
Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар урнаштыру (физкультура майданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уеннары өчен кырлар)	5.1.3
Эчке төртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән Хезмәт булган капитал төзелеш объектларын өзерләү һәм өзерлектә тоту өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер өлеше булып торучы гражданның оборонасы объектларынан тыш	8.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлөп бирү, күчәмсез милек объектларын (котельный, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм жыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Жүр кишөрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Мөктәпкәчә, башлангыч	Мәгариф, мөктәпкәчә, башлангыч һәм	3.5.1

Һәм урта гомуми белем	урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (балалар ясле, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм башка оешмалар, шул исәптән укучылар физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары)	
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру	3.10.1
Базарлар	даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык мөйдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	4.3
Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күнел ачу үзәкләре (комплекслар))	Гомуми мөйданы 5000 кв. м. булган капитал төзелеш объектларын урнаштыру, товарлар сатуны һәм (яки) хезмәт күрсәтүне башкаручы бер яки берничә оешманы урнаштыру, рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлегә 4.5 - 4.8.2 кодлары нигезендә; гаражларны һәм (яки) сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен автомобильләр кую урыннарын урнаштыру	4.2
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мечетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар) өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мөгариф	Дини затларның, хажиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар урнаштыру	3.7.2
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләргә ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләргә, шулай ук сәүдә кибетләргә урнаштыру	4.9.1.4
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек	4.9

	төрлөрөн гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен	
Транспорт чараларына ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; кибетләренә юл сервисы объектлары буларак жәмәгать туклануын оештыру өчен биналар урнаштыру;	4.9.1.1
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертәп, урнаштыру элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертәп, 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрлөрөн карап тоту каралган элемтә объектларыннан тыш, элемтә объектларын урнаштыру	6.8

Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһемияте
		Рәхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь мөйдан	кв.м	1
Максималь мөйдан	кв.м	50000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у
--	---	-----

Искәрмә 1. Башка таләпләр:

Кечкенә аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кишәрлекнең алгы чигеннән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

стационар белән дөвалау учреждениеләре өчен участокның алгы чигеннән төп төзелешкә кадәр - 30 м;

стационары һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе арасындагы ераклык кимендә 50 м.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СНиП, СанПиН), шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

И1. Транспорт объектлары инфраструктурасы зонасы

Транспорт объектларының И1 зонасы транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән, шул исәптән тимер юл, автомобиль, елга, һава, торбаүткәргеч транспорт һәм элемент корылмалары һәм коммуникацияләре.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Автомобиль транспорты	Автомобиль транспорты биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Өлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә 7.2.1 (автомобиль юлларын урнаштыру), 7.1.2 (пассажирлар йөртүне тәэмин итү), 7.2.3 (гомуми файдаланудагы транспорт стоянкасы) кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тотуны үз эченә ала.	7.2
Тимер юл транспорты	Тимер юл транспортында капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Өлеге төр рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә 7.1.1 - 7.1.2 кодлар белән рөхсәт ителгән файдалану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.	7.1
Су транспорты	Ясалма төзелгән эчке су юлларын судночылык өчен булдырылган эчке су юлларын урнаштыру, эчке су юлларын капитал төзү объектларын урнаштыру, диңгез портларын капитал төзү объектларын урнаштыру, капитал төзелеш объектларын, шул исәптән диңгез һәм елга портларын, причалларны, пристаньларны, гидротехник корылмаларны, навигация жиһазларын һәм башка объектларны урнаштыру, судночылыкны һәм су ташуны тәэмин итү, су транспортына заправка ясау өчен	7.3

	кирәкле башка объектларны урнаштыру	
Һава транспорты	Аэродромнарны, вертолет майданчыкларын (вертодромнарны) урнаштыру, гидросамолетларны алып килү һәм китерү өчен урыннар булдыру, очышларны һәм һава судноларын очып китү һәм төшерү (китерү) өчен кирәкле башка объектларны радиотехник тәэмин итү, аэропортларны (аэровокзалларны) һәм пассажирларны утырту һәм аларга тиешле хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тәэмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һава юлы белән хәрәкәт итә торган йөкләрне төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру	7.4
Торбаүткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләрне, су үткәргечләрне, газ үткәргечләрне һәм башка торба үткәргечләрне, шулай ук аталган торбаүткәргечләрне эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналар һәм корылмаларны урнаштыру	7.5
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру, элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасында көчәйтү пунктлары, элемтә объектларын урнаштыру, урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрлөрөн карап тоту каралган элемтә объектларыннан тыш	6.8
Юл ялын тәэмин итү	Юл сервисы (модельләр) сыйфатында кунакханә хезмәте күрсәтү өчен биналарны урнаштыру, шулай ук юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен тиешле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.2
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Кибетләр	Сәүдә майданы 5000 кв. м. тәшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлөп бирү, күчәмсез	3.1.1

	милек объектларын (котельный, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткөргөчлөр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткөргөчлөр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм жыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)	
Транспорт чараларына ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; кибетләренә юл сервисы объектлары буларак жәмәгать туклануын оештыру өчен биналар урнаштыру;	4.9.1.1
Автомобиль юу урыннары	Автомобиль юу урыннарын урнаштыру, шунда ук бергә сүздә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3
Автомобильләренә ремонтлау	Автомобильләренә ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләренә һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сүздә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренә чик параметрлары		
Минималь мөйдан	кв.м	1
Максималь мөйдан	кв.м	100000
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган	м	н/у

корылмаларның минимал чигенеше		
-----------------------------------	--	--

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсөткөчлөр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шөһөр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

И2. Инженерлык инфраструктурасы зонасы.

И2 инженерлык инфраструктурасы зонасы эре инженер инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен бүлөп бирелгән, шул исәптән торбаүткөргөч транспорт һәм элемент корылмалары һәм коммуникацияләре. Территориядән файдалану режимы норматив һәм кагыйдәләр таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Шөһөр төзелеше регламентлары. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге зоналар

СХ2. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдә агросәнәгать комплексы объектларын урнаштыру зонасы.

СХ2 зонасы авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдә агросәнәгать комплексы объектларын урнаштыру өчен файдаланыла торган территорияләргә формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү максатларында бүлөп бирелгән.

Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Җир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Төрлекчелек	Авыл хужалыгы төрлекләре (эре мөгезле төрлек, сарыклар, көжәләр, атлар, дөяләр, боланнар) үрчәтүгә бәйлә авыл хужалыгы җирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; авыл хужалыгы төрлекләрен чабу, көтүлекләр көтү, төрлек азыгы җитештерү, авыл хужалыгы төрлекләрен тоту һәм үрчәтү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру, нәселле төрлекләр үрчәтү, нәсел продукциясен (материалны) җитештерү һәм куллану	1.8
Жәнлекчелек	Кыйммәтле мехлы жәнлекләр үрчәтү белән бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; төрлекләр тоту һәм үрчәтү, продукцияне җитештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле төрлек үрчәтү, нәсел продукциясен (материал) җитештерү һәм куллану	1.9
Кошчылык	Йорт кошларының, шул исәптән су	1.10

	<p>йөзүчеләрнең нәсел токымнарын үрчетүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>терлекчелек продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкөртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру;</p> <p>нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен (материал)житештерү һәм куллану</p>	
Дуңгызчылык	<p>Дуңгызлар үрчетүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>терлекләр тоту һәм үрчетү, продукцияне житештерү, саклау һәм беренчел эшкөртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру;</p> <p>нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен (материал)житештерү һәм куллану</p>	1.11
Умартачылык	<p>Бал кортларын һәм башка файдалы бөжәкләрне үрчетү, тоту һәм куллану буенча, шул исәптән авыл хужалыгы жирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>умартачылык һәм башка файдалы бөжәкләр үрчетү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм жайланмаларны урнаштыру;</p> <p>умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкөртү өчен файдаланыла торган корылмаларны урнаштыру</p>	1.12
Авил хужалыгын фәнни тәэмин итү	<p>Үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен фәнни күзлектән караганда кыйммәтле булган үрнәкләрне алу өчен фәнни һәм селекцион эш алып бару, авыл хужалыгын алып бару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру</p>	1.14
Кыр кишөрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	<p>Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү</p>	1.16
Питомниклар	<p>Яшь үсентеләрне авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куаклар, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культуралары үстерү һәм сату;</p> <p>авыл хужалыгы производствосының күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру</p>	1.17
Авил хужалыгы	<p>Авил хужалыгы алып бару өчен</p>	1.18

житештерүен тээмин итү	файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станцияләрен, ангарларны һәм гаражларны авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су жыю башняларын, трансформатор станцияләрен һәм башка техник жиһазларны урнаштыру	
Бакчачылык	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән күпьяллык жыләк-жимеш культуралары, виноград һәм башка күпьяллык культуралар үстерүгә бөйлә авыл хужалыгы жирләрендә гамәлгә ашыру	1.5
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тээмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткөргечләрен, электр үткөргечләрен, трансформатор подстанцияләрен, газүткөргечләрен, элемтә линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрен, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрен жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм жыештыру	3.1.1
Авил хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	Авил хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкөртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру	1.15

СХЗ. Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы торак пункт чикләреннән читтә.

СХЗ зонасы торак пунктлардан читтә урнашкан территорияләрдә дача хужалыгы объектларын урнаштыру, бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Бакчачылык тармагын алып бару	Гражданныр тарафыннан авыл хужалыгы культураларының үз ихтыяжлары өчен ял итүне һәм (яисә) аларны үстерүне гамәлгә ашыру; авыл хужалыгы культураларының инвентарьларын һәм уңышын саклау өчен	13.1

	билгелэнгән күчәмсез милек объектлары булмаган хужалык корылмаларын урнаштыру	
Бакчачылык тармагын алып бару	Гражданнар тарафыннан авыл хужалыгы культураларының үз ихтыяжлары өчен ял итүне һәм (яисә) аларны үстерүне гамәлгә ашыру; бакча йортының, торак йортның үз ихтыяжлары өчен 2.1 коды белән рәхсәт ителгән файдалану төрен, хужалык корылмаларын һәм гаражларны үз ихтыяжлары өчен урнаштыру	13.2
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрлөрө		
Шәхси торак төзелеше өчен	Торак йортны (аерым торучы бинаның биеклегә егерме метрдан артмаган өч катлы, биеклегә егерме метрдан артмаган, ул гражданнар тарафыннан көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгелэнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану биналарыннан тора, алар мондый бинада яшәү белән бәйлә түгел. күчәмсез мөлкәтнең мөстәкыйль объектлары; авыл хужалыгы культураларын үстерү; гаражларны үз ихтыяжлары һәм хужалык корылмалары өчен урнаштыру	2.1*
Дини йолаларны гамәлгә ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгелэнгән биналарны һәм корылмаларны (шул исәптән чиркәүләрен, соборларны, храмнарны, часовняларны, мечетләрен, гыйбадәт кылу йортларын, синагогларны) урнаштыру	3.7.1*
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затлар, дин өһелләре һәм дин өһелләре даими булу урыны өчен билгелэнгән биналарны дини хезмәт башкаруга бәйлә рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен урнаштыру	3.7.2*
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгелэнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сәт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1*
Спорт белән шөгыльләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йөгерү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру	5.1.3*
Эчке хокук	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнары,	8.3*

тәртибен тәэмин итү	Росгвардия һәм коткару хезмәтләре әзерлегендә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданның оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданның оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру	
Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. м. тәшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4*
Базарлар	даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык мәйдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	4.3*

* территорияне планлаштыру буенча расланган документлар булганда (2017 елның 29 июлендәге «Гражданның тарафыннан үз ихтыяжлары өчен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кергү хакында» 217-ФЗ номерлы Федераль законның 23 статьясы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Жир кишәрлекләре күләмнәренә иң чик күрсәткечләре:

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре	Күчәмсез миләкне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның өһәмияте		
		Бакчачылык алып бару өчен/бакчачылык алып бару өчен	Рәхсәт ителгән башка төр төзелеш өчен
Предельные параметры земельных участков			
Минималь мәйдан	кв.м	400/400	1
Максималь мәйдан	кв.м	1500/1500	50000

Рәхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнә (2017 елның 29 июлендәге «Гражданның тарафыннан үз ихтыяжлары өчен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кергү хакында» 217-ФЗ номерлы Федераль законның 23 статьясы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Шөһәр төзелеше регламентлары. Рекреацион билгеләнештәге зоналар.

Р1. Табигый ландшафтлар зонасы.

Р1 рекреацион территорияләре зонасы гамәлдәге табигый ландшафтны саклау һәм куллану, халык саулыгы, урманнарны саклау һәм яңадан торгызу мәнфәгатьләрендә экологик яктан чиста әйләнә-тирә мохит булдыру, аларны рациональ файдалануны тәэмин итү, шулай ук кыска вакытлы ял итү, халыкның

ялын оештыру өчен, паркларны, скверларны, бульварларны оештыру өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Табигать территорияләрен саклау	Бу зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән әйләнә-тирә табигый мохитнең аерым табигый сыйфатларын саклап калу, аерым алганда: тыю полосаларын булдыру һәм карау, саклагыч урманнарны, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларын булдыру һәм карау, саклау урманнарында рәхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигый ресурслардан файдалану режимын үтәү, аеруча кыйммәтле жирләрнең үзенчәлекләрен саклау	9.1
Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	5.1.3
Спорт-тамаша чараларын тээмин итү	500 урынлы тамашачылар өчен махсус урыннар булган спорт-тамаша биналарын һәм корылмаларын (стадионнар, спорт сарайлары, боз сарайлары, ипподромнар) урнаштыру (5.1.1) биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тээмин итү (спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарын, биналарда һәм корылмаларда физкультура-сәламәтләндерү комплексларын урнаштыру	5.1.2
Курорт эшчәнлеге	Табигый дөвалау ресурсларын (минераль сулар ятмалары, дөвалау пычраклары, рапой лиманнар һәм күлләр, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дөвалау өчен кулланыла торган яки файдаланырга мөмкин булган башка табигый факторлары һәм шартлары) дөвалау ресурсларын тау-санитария округының беренче зонасы чикләрендә дөвалау һәм юкка чыгарудан саклау, шулай ук дөвалау ресурсларын дөвалау	9.2

	һәм дөвалау урыннарын дөвалау-савыктыру жирлегенең һәм курортының беренче зонасы чикләрендә ярлыландырудан һәм юкка чыгарудан саклау өчен файдалану	
Санатория эшчәнлегә	Санаторийларны, профилакторийларны, бальнеологик дөвалауларны, халыкны дөвалау һәм сәламәтлөндерү буенча хезмәт күрсәтүне тәэмин итүче пычрак дөвалау хастаханәләрен урнаштыру; дөвалау-сәламәтлөндерү урыннарын (пляжлар, бюветлар, шифалы пычрак табу урыннары)урнаштыру; дөвалау-сәламәтлөндерү лагерьларын урнаштыру	9.2.1
Социаль хезмәт күрсәтү йорты	Картлар йортларын, бала йортларын, балалар йортларын, йортсыз гражданныр өчен төнге пунктларны урнаштыру; мөжбүри күченүчеләрне, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мечетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар)өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мөгариф	Дини затларның, хажиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар)гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар урнаштыру	3.7.2
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен	4.9

Жир кишәрлекләренен чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренен чик параметрлары		
Минималь мөйдан	кв.м	1
Максималь мөйдан	кв.м	100000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	0
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

P2. Рекреацион билгеләнештәге зоналар.

P2 зонасы халыкның ял итү урыннарын оештыру өчен билгеләнгән, үз эченә парклар, скверлар, бакчаларны ала.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Табигать территорияләрен саклау	Бу зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән әйләнә-тирә табигый мохитнең аерым табигый сыйфатларын саклап калу, аерым	9.1

	алганда: тыю полосаларын булдыру һәм карау, саклагыч урманнарны, шул исәптән шөһәр урманнарын, урман паркларын булдыру һәм карау, саклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигый ресурслардан файдалану режимын үтәү, аеруча кыйммәтле җирләрнең үзенчәлекләрен саклау	
Территорияне төзекләндерү	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле төр җиһазлар һәм бизәү, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, территорияне төзекләндерү, җәмәгать бәдрәфләрән төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган мөһлүмати цитлар һәм күрсәткечләр урнаштыру	12.0.2
Эчке төртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән Хезмәт булган капитал төзелеш объектларын эзерләү һәм эзерлектә тоту өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер өлеше булып торучы гражданнар оборонасы объектларыннан тыш	8.3
Спорт белән шөгильләнү өчен мөйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгильләнү өчен мөйданчыклар урнаштыру (физкультура мөйданчыклары, йөгерү юллары, спорт уеннары өчен кырлар)	5.1.3
Җир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Җәмәгать туклануы	Җәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Кибетләр	Сөүдә мөйданы 5000 кв. м. тәшкит иткөн товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны,	4.9

	хезмэт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен	
--	---	--

Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте	
		Рәхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен	
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары			
Минималь майдан	кв.м	1	
Максималь майдан	кв.м	100000	
Жир кишәрлекләре чикләрендә рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары			
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	0	
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0	
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0	

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Махсус билгеләнештәге зоналар.

СН1. Махсус билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы.

С1 махсус кулланылыштагы Зона калдыкларны рациональ урнаштыру, туплау һәм күмү объектларын урнаштыру, шулай ук мондый объектларның техник регламентлар таләпләренә туры китереп санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төре	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
---	--	-----

исеме		
Жир кишөрлеклөрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрлөрө		
Ритуаль эшчәнлек	Зиратларны, крематорийларны һәм күмү урыннарын урнаштыру; тиешле дини корылмалар урнаштыру; ритуаль-йола билгеләнешендәге продукция житештерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру	12.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мечетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар) өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1
Жир кишөрлеклөрен һәм капиталъ төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрлөрө		
Көнкүреш хезмәтә күрсәтү	Халыкка яки оешмаларга көнкүреш хезмәтләрә күрсәтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру (вак-төяк ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чөчтарашханә, кер юу, химчистка, жирләү бюролары)	3.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлөп бирү, күчөмсөз милек объектларын (котельный, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткөргөчләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткөргөчләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация станцияләре, стоянкалар, гаражлар һәм урып-жыю һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, Корылмалар, карны жыю һәм эретү өчен кирәкле) (рөхсәт ителгән файдалануның өстәмә төре төп һәм шартлы рәвештә рөхсәт ителгән барлык төрләрә өчен кулланыла)	3.1.1
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрлөрөн гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен	4.9

Жир кишөрлеклөрөнөң чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечлөрөнә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрлөрө	Күчөмсөз милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрлөрөнә карата параметрларның өһәмияте	
	Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен	
Жир кишөрлеклөрөнөң чик параметрлары		
Минималь мөйдан	кв.м	1

Максималь мейдан	кв.м	100000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	0
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

С3. Санитар-саклау утыртмалары зонасы.

Зона гамәлдәге нормативларга туры китереп санитар-саклау зоналарын оештыру һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән.

Житештерү предприятиеләренең, инженерлык корылмаларының санитар-яклау зоналарында капитал төзелеш объектларын урнаштыру санитар-саклау зоналарын билгеләү һәм санитар-саклау зоналары (утв) чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре таләпләрен үтәү шарты белән рөхсәт ителә. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән) һәм Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә (2001 елның 25 октябрәндәге 136 номерлы Федераль закон).

Махсус билгеләнештәге территориядә жир кишәрлекләрен файдалану техник документларның гамәлдәге нормативларына, техник регламентларның таләпләренә һәм санитар нормаларга туры китереп башкарылырга тиеш.

11 бүлек. Территорияләрне файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез милекне куллануны чикләү өлешендә шөһәр төзелеше регламентлары.

Статья 27. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануның чикләүләрен тасвирлау.

1. Әлеге Кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә территориясеннән файдалануның махсус шартлары

булган зоналар картасында билгеленгән зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану түбәндәгечә билгеләнә:

1) әлеге статьяда билгеленгән чикләүләрне исәпкә алып, картада билгеленгән тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары;

2) санитар-яклау, су саклау һәм башка чикләүләр зоналарына карата законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеленгән чикләүләр белән.

2. Санитар-яклау зоналарында һәм санитария өзелүләрендә, саклау зоналарында, су саклау зоналарында, яр буе яклау һәм яр буе полосаларында урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү түбәндәге норматив хокукый актларда билгеленгән:

- Россия Федерациясе Су кодексы;
- Россия Федерациясе Жир кодексы;
- «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Атмосфера һавасын саклау турында» 1999 елның 4 маендагы 96-ФЗ номерлы федераль закон;

- СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе»;

- Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрәндәге 626 номерлы боерыгы белән расланган Биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкөртү һәм утильләштерүнең Ветеринария кагыйдәләре нигезендә билгеленгән үлэт базларының санитар-яклау зоналары;

- СанПиН 2.1.1279-03 «Зиратларны, күмү билгеләнешендәге биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм тотуга гигиеник таләпләр» (Россия Федерациясе Баш дөүлэт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәге 35 номерлы карары белән расланган);

- СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү һәм эчәргә яраклы суүткөргечләр чыганаclarын санитар саклау зоналары» (Россия Федерациясе Баш дөүлэт санитария табибының 2002 елның 14 мартындагы 10 номерлы карары белән расланган);

- СП 2.2.3670-20 «Яңа төзелә торган һәм реконструкцияләне торган сәнәгать предприятиеләрен проектлауга гигиена таләпләре»;

- СП 36.13330.2010 «СНиП 2.05.06-85* Магистраль торбаүткөргечләр» (СССР Дөүлэт төзелешенең 1985 елның 30 мартындагы 30 номерлы карары белән расланган);

- СП 42.13330.2016 «СНиП 2.07.01-89* Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм тезү».

- Әлеге Кагыйдәләрне эшләгәндә әлеге Кагыйдәләрне эшләү вакытында муниципаль берәмлекнең норматив-хокукый актлары кабул иткән чикләүләрнең санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарында урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү исәпкә алынды.

3. Санитар-яклау зонасы яшәү тирәлегенә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганагы булган объектлар һәм производстволар тирәсендә халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү максатларында билгеләнә. Санитар-

яклау зонасы күләме атмосфера һавасына (химик, биологик, физик) пычрану йогынтысын гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ө I һәм II класслы хөвәффелектәге предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук халыкның сәламәтлеге өчен кабул итәрлек куркыныч зурлыгына кадәр киметүне тәэмин итә.

Предприятиеләрнең, оешмаларның һәм объектларның санитар классификациясә нигезендә аларның санитар-яклау зоналары күләмнәрен тәзиләр:

- беренче сыйныф предприятиеләре өчен - 1000 м;
- икенче сыйныф предприятиеләре өчен - 500 м;
- өченче сыйныф предприятиеләре өчен - 300 м;
- дүртенче сыйныф предприятиеләре өчен - 100 м;
- бишенче сыйныф предприятиеләре өчен - 50 м.

Бута авыл җирлеге территориясендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты чыганагы булган барлык куркыныч класслы объектлар урнашкан.

Житештерү һәм транспорт предприятиеләренә санитар-яклау зоналарында, коммуналь һәм инженер-транспорт инфраструктурасы объектларында, коммуналь-склад объектларында, чистарту корылмаларында, башка объектларда урнашкан җир кишәрлекләре һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектлары өчен «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясә» СанПиНом 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә:

- 1) тыелган файдалану төрләре;
- 2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре.

Житештерү-коммуналь объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын куллануны тыю төрләре:

- аерым торак йортларны да кертеп, торак йортлар;
- ландшафт-рекреация зоналары, ял зоналары, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләре;
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар корылышы территорияләре, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча участкалары, шулай ук яшәү тирәлеге сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләр;
- спорт корылмалары, балалар майданчыклары, мөгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми кулланылыштагы девалау-профилактика һәм сәламәтләндерү учреждениеләре;
- дару матдәләре, дару чаралары һәм (яки) дару формалары житештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- Сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек күпләп складлары, эчә торган суны өзәрләү һәм саклау өчен су үткөргеч корылмалар комплекслары.

Житештерү-коммуналь объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төрләре:

- авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен бүлмәләр (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге

биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу урыннары, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, жәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен майданчыклар һәм корылмалар, янгын деполары, жирле һәм транзит коммуникацияләре, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть һәм газ үткәргечләре, техник су белән тәэмин итү өчен артезиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, техник канализация станцияләре, су белән тәэмин итү станцияләре, автомобильләре су белән тәэмин итү станцияләре.

4. Үлэт базларының санитар-яклау зонасы.

«Бута авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясенә бер биотермик чокыр йогынты ясый.

Биологик калдыкларны жыю, утильләштерү һәм юк итү буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә үлэт базының санитар-яклау зонасы күләме 1000 м төшкә итә.

Россия Федерациясе Роспотребнадзор идарәсенә 2006 елның 3 маендагы хаты нигезендә 0100/4973-06-31 үлэт базының санитар-яклау зонасы күләмен кыскарту Россия Федерациясенә Баш дәүләт санитар табибы яисә аның урынбасары карары буенча махсус чаралар комплексы һәм туфрак һәм грунт сулары лаборатория тикшеренүләре уздырганнан соң мөмкин.

Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор Идарәсенә төп таләпләре булып, аеруча куркыныч инфекцияләр күмелгән урыннардан читкә таралу мөмкинлеген булдырмау һәм үлэт базының санитар-яклау зонасы күләмен киметү тора:

- өстән тимер-бетон каркас (саркофак) белән туфрак учагын яшерүне тәэмин итү;

- үлэт базының чиген терәк планга төшерү;

- периметр буйлап туфрак учагы ишелеп төшү, аншлак белән ышанычлы киртәне яңарту;

- туфракның һәм суның лаборатор контролен оештыру, Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе белән килештереп, скважиналарда грунт сулары агымы буенча түбәнрәк.

Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы мәгълүматлары буенча, саркофага дивар калыңлыгы 0,4 метрдан да ким булмаган тиеш; терлек каберлеге 2,5 метрдан да ким булмаган биеклектәге койма периметры буйлап чикләнергә тиеш; койма яки бетон саркофагадан 30 м радиуста 1 м биеклектәге жир валы рәвешендә өстәмә саклау зонасы булдырырга кирәк.

Үлэт базларының санитар-яклау зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм башка күчәмсез милек объектлары өчен билгеләнә:

- 1) тыелган куллану төрләре;

- 2) шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре.

Үлэт базларының санитар-яклау зоналары чикләрендә һәм аларның территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- торақ, ижтимагый биналар һәм терлекчелек комплексларын үлэт базыннан 1000 м якына кураштыру;

- терлек көтү, печән чабу;

- жир һәм гуммияле калдыкны үлэт базыннан читкә чыгару.

Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре:

- терлекләргә һәм көтүлекләргә 200 метрга яқын урнаштыру;
- автомобиль, тимер юлларны аларның категориясенә карап 50-300 метрга яқынрак урнаштыру;
- гамәлдәгә норматив документлар таләпләренә туры китереп яшелләндерү (Табиғый үсемлек).

5. Автомобиль юлларының санитар аермалары.

«Бута авыл җирлегә» муниципаль берәмлегә территорияләре төбәк әһәмиятендәгә 3 һәм 4 категорияле автомобиль юлларын кисеп үтә. «Шәһәр һәм авыл җирлекләрен шәһәр төзелешә планлаштыру һәм төзү» сп 42.13330.2011 п. нигезендә төбәк әһәмиятендәгә автомобиль юлларыннан 3 категориядәгә 100 м күләмендә, 4 категорияле юллар өчен – 50 м күләмендә санитар өзеклекләр билгеләнә.

Санитар өзелүләргә куллану режимы СанПиН билгеләнә 2.2.1/2.1.1.1200-03 "предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе".

Автомобиль юллары һәм тимер юлларның санитар өзелүләргә чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм башка күчәмсез милек объектларын куллануны тыю төрләре:

- аерым торак йортларны да кертәп, торак төзелешә;
- Ландшафт-рекреацион зоналар, ял зоналары, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләре;
- бакчачылык ширкәтләргә һәм коттедж төзелешә, күмәк яки шәхси дача һәм бакча-бакчачылык участкалары территорияләрендә, шулай ук яшәү тирәлегенә нормалаштырыла торган сыйфаты күрсәткечләргә булган башка территорияләр;
- спорт корылмалары, балалар мәйданчыклары, мәгариф һәм балалар учреждениеләргә, гомуми кулланылыштагы дөваллау-профилактика һәм сәламәтләндерү учреждениеләргә;
- дару матдәләргә, дару чаралары һәм (яки) дару формалары җитештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләргә өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималының һәм азык-төлек продуктларының күпләп сату складлары, эчәргә яраклы суны өзәрләү һәм саклау өчен суүткәргеч корылмалар комплекслары.

Автомобиль юллары һәм тимер юлларның санитар өзелүләргә чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм башка күчәмсез милек объектларын шартлы рәвештә куллану төрләре:

- авария хәлендәгә дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен бүлмәләр (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәгә биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләргә, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу урыннары, сәүдә һәм җәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, җәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен мәйданчыклар һәм корылмалар, янғын деполары, җирле һәм транзит коммуникацияләргә, ЛЭП, электр подстанцияләргә, нефть һәм газ үткәргечләргә, техник су белән тәэмин итү өчен артезиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, техник

канализация станцияләре, су белән тәэмин итү станцияләре, автомобильләре су белән тәэмин итү станцияләре.

6. Магистраль торбаүткөргечләрнең санитар өзеклекләре.

Өлмөт муниципаль районының «Бута авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге территориясен магистраль газүткөргечләр кисеп үтә.

СНИП 2.05.06-85«Магистраль торбаүткөргечләр» нигезендә торба үткөргечләр санитар өзекләр 200 м тәшкил итә.

Магистраль торбаүткөргечләрнең санитар өзешләре чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын куллануны тыю төрләре:

- шәһәрләр һәм башка торак пунктлар;
- бакча йортлары, дача бистәләре булган коллектив бакчалар;
- аерым сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләре;
- кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хужалыклары;
- сәт заводлары;
- файдалы казылмалар эшкөртү карьерлары;
- индивидуаль хужалар автомобильләре өчен гаражлар һәм ачык тукталышлар 20 дән артык автомобиль санына;
- кешеләр күпләп жыела торган аерым биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.);
- торак биналар 3 катлы һәм аннан югарырак;
- тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньнар;
- гидро-, электр станцияләре; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмалары;
- магистраль торба үткөргеченә карамаган су үткөргеч корылмалар һәм насос станцияләре;
- 1000 м³ дан артык саклана торган җиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыклар һәм газлар складлары; автомобильләргә ягулык салу станцияләре;
- торбаүткөргечләргә, мачталарга (манараларга) һәм күпканаллы радиорель элементә линиясенә мачталары (манаралары) һәм корылмалары; Россия Элемтә министрлыгының һәм башка ведомстволарның күпканаллы радиореле элементә линиясенә корылмалары; телевизион манаралар.

7. Магистраль торбаүткөргечләрнең сак зонасы.

Торбаүткөргечләргә зыян китерү мөмкинлеген булдырмас өчен (сак зоналары билгеләнә. Үткөргечләрнең сак зонасы күләме магистраль торбаүткөргечләрне саклау кагыйдәләре белән билгеләнә (Россия Дәүләт техник күзәтчелек идарәсенә 1992 елның 22 апрелдәге 9 номерлы карары белән расланган) һәм торбаүткөргечләрнең саклау зоналарында җирләрдән файдалану тәртибе турында (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2007 елның 20 августындагы 395 номерлы карары белән расланган.).

Магистраль газүткөргечләр өчен сак зонасы күләме-25 м. Торбаүткөргечләрнең сак зоналарына керә торган җир кишәрлекләре җирдән файдаланучылардан алынмый һәм югарыда күрсәтелгән нормативларны мөҗбүри үтәп, авыл хужалыгы һәм башка эшләр башкару өчен файдаланыла.

Сак зонасы чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын куллануны тыю төрләре:

- предприятие җитәкчесе тарафыннан расланган эш планы буенча ремонт һәм реконструкцияләгәндә башкарылучы тирәнәйткечләрдән тыш, проектта каралмаган канализация коеларын һәм башка тирәнәйтүләргә урнаштыру;
- мелиоратив җир эшләре, сугару һәм киптерү системалары җитештерү;
- Тау, төзелеш, монтаж, шартлаткыч эшләр җитештерү, грунтны планлаштыру;
- скважиналар, шурфлар урнаштыру һәм грунт пробаларын алу белән бәйлә геологик күтәрү, эзләү, геодезия һәм башка эзләнү эшләре җитештерү.

Газ үткәргечен эксплуатацияләүче оешма белән килешү буенча рөхсәт ителгән куллану төрләре үз эченә:

- төрле корылмалар һәм корылмалар төзү;
- агачлар һәм куаклар утырту, азык, ашламалар һәм материаллар туплау, печән һәм салам эскертлау, терлек тоту, Балык тоту, колка һәм боз өзерләү;
- торбаүткәргечләр трассасы аша юллар һәм кичүләр кору;
- автомобиль транспорты тукталышларын, тракторларны һәм механизмнарны урнаштыру,
- бакчалар һәм бакчалар урнаштыру.

Ликвидацияләнгән нефть скважинасының сак зонасы чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм башка күчмәсез милек объектларын куллануны тыю төрләре:

- төзелешнең теләсә нинди төрләре.

8. Электр тапшыру линияләренең сак зонасы.

ГОСТ 12.1.051-90 «Электр куркынычсызлыгы. Электр тапшыру линияләренең сак зонасында куркынычсызлык арасы 1000 нән артык» нигезендә җирлек территориясе буенча узучы электр тапшыру линияләренең сак зоналары 20 м (110 кВ көчәнеше белән ВЛ өчен), 15 м (35 кВ көчәнеше белән ВЛ өчен) һәм 10 м (10 кВ көчәнеше белән ВЛ өчен) тәшкил итә

Электр тапшыру линияләренең сак зонасы чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм башка күчмәсез милек объектларын куллануны тыю төрләре:

- электр тапшыру линияләрен эксплуатацияләүнең куркынычсызлыгын һәм өзләнмәсләгән бозарга мөмкин булган гамәлләр үткөрү, алар барышында кешеләргә карата куркыныч туарга мөмкин;
- ягулык-майлау материаллары саклагычларын урнаштыру;
- чүплекләр урнаштыру;
- шартлаткыч эшләр башкару;
- ут үрчетү;
- сыек һәм коррозия матдәләре һәм ягулык-майлау материаллары ташлау һәм агызу;
- терек үткәргечләргә һәм аларга чит әйберләргә якынаюга, шулай ук терекләргә күтөрелү;
- экстремаль һава шартларында һава электр тапшыру линияләренең сак зонасында эшләр башкару һәм булу.

Электр тапшыру линияләрен эксплуатацияләүче оешма белән килештереп, шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре үз эченә ала:

- төзелеш, монтаж һәм кыр эшләрен башкару,
- агач утырту һәм кисү,
- азык, ашламалар, ягулык һәм башка материаллар туплау,

- йөк белән гомуми биекlege булган яки юл өслегеннән йөксез генә 4 м дан артык булган машиналар һәм механизмнар өчен юллар тезү.

9. Эчәргә яраклы су белән тәмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зоналары.

2.1.4.1110-02 СанПиН нигезендә, су белән тәмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суны санитар саклау зоналары» санитар саклау һәм су белән тәмин итү чыганакларын пычратудан саклау максатларында алардан санитар саклау зонасы оештырыла, аның составына өч пояс: беренче пояс – катгый режимлы пояс, шулай ук икенче һәм өченче пояс – чикләү поясы керә.

Өлмәт муниципаль районының «Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә чишмәләр һәм су алу скважиналары бар. Күрсәтелгән чишмәләр һәм скважиналар өчен өч пояс составында санитар саклау зоналары эшләнмәгән, шуңа күрә беренче ЗСО поясы гына 50 м күләмдә күрсәтелгән. Проектларны эшләү һәм икенче һәм өченче пояс чикләрен исәп-хисап ясау зарур. Аларны куллану режимы СанПиН 2.1.4.1110-02 билгелиләр.

Эчәргә яраклы су белән тәмин итү чыганакларын санитар саклау зонасының I пояс чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчәмсез милек объектларын куллануны тыю төрләре:

- зур көүсәле агачлар утырту;
- суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләрне салу;
- торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру;
- кешеләрнең яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану.

Эчә торган су белән тәмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының II пояс чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- эшкөртелгән суларны жир асты офыкларына кертү һәм жир асты байлыктарын жир асты байлыктарына күчерү;
- ягулык-майлау материаллары, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар складларын, промстоклар, шламосаклагычлар һәм жир асты суларының химик пычрануы куркынычы тудыручы башка объектлар складларын урнаштыру;
- зиратларны, үлэт базларын, ассенизация кырларын, фильтрлау кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм жир асты суларының микроб пычрануына китерә торган башка объектларны урнаштыру;
- ашламалар һәм агулы химикатлар куллану;
- төп файдаланудагы урманны кисү.

Мондый объектларны урнаштыру, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенә санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда, жир асты суларын файдаланганда гына, су йөртү офыгын пычранудан яклау буенча махсус чаралар башкарылганда гына, санитария саклау зонасының III поясы чикләрендә рөхсәт ителә.

Эчә торган су белән тәмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының II поясы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм

күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төрләре:

- Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе белән килештереп, яңа скважиналар бораулау һәм туфрак катламын бозуга бәйлә яңа төзелеш.

10. Су саклау зоналары, өскә су объектларының яр буе һәм яр буе саклау полосалары.

Су саклау зоналары булып, өслек су объектларының яр буе линиясенә якин урнашкан, аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, куылуын, аларның суларын агызуын булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларын һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларын саклау максатларында хужалык һәм башка төр эшчәнлекне тормышка ашыруның махсус режимы билгеләнә.

Су саклау зоналары чикләрендә Яр буе саклау полосалары билгеләнә, алар территорияләрендә хужалык һәм башка төр эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә.

Яр буйлары һәр гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына керүен тәэмин итү максатларында бүлөп бирелә.

РФ Су кодексы нигезендә елгаларның яки инешләренең су саклау зоналары киңлеге аларның елгалары яисә инешләре өчен озынлык белән билгеләнә:

- 10 км га кадәр - 50 м күләмендә;
- 10 км дан 50 км га кадәр - 100 м күләмендә;
- 50 км һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмендә.

Елга, чишмә башыннан алып инешкә кадәр 10 км дан да кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр буе яклау полосасы белән туры килә.

Яр буе яклау полосасының киңлеге су объекты ярының текәлегенә бәйлә рәвештә билгеләнә һәм кире авышлык өчен 30 м яисә кире авышлык өчен - 0°, 40 м төшкил итә, текәлек өчен 3° һәм аннан да күбрәк авышу өчен - 50 м.

Шулай итеп, Бутинка елгасының су саклау зонасының киңлеге 100 м төшкил итә, калган сулыклар һәм сулыклар-50 м. Бутинка елгасының яр буе саклау полосасы 50 м. күләмендә кабул ителгән.

Гомуми кулланылыштагы су объектының яр буе линиясе буенда яр буе полосасы билгеләнә. Бутинка елгасы яр буе полосасының киңлеге-20 м, калган сулыклар-5 м. су объектына гражданның ирекле үтөп керүен тәэмин итү максатларында яр буе полосасы төзелә алмый.

Елгаларның, башка су объектларының су саклау зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм башка күчемсез милек объектлары өчен билгеләнә:

- тыелган куллану төрләре;
- бассейн һәм башка территорияль идарә органнары белән махсус килешенеп, өлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән ачык тыңлаулар процедураларыннан файдаланып, вәкаләтле дөүләт органнарының су фондын куллану һәм саклау буенча рөхсәт ителергә мөмкин булган шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре.

Елгаларның су саклау зоналары, башка су объектлары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм башка күчемсез милек объектларыннан файдалануны тыю төрләре:

- агынты суларны туфрак ашламалар өчен куллану;

- зиратларны, үлөт базларын урнаштыру, житештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, агулы, агулы һәм агулы матдөләр күмү;

- үсемлекләрнең корткычларына һәм авыруларына каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;

- транспорт чараларының (махсус транспорт чараларынан тыш) хәрәкәте һәм туктавы, аларның юллар буйлап йөрүләреннән тыш, юлларда һәм махсус жиһазландырылган урыннарда тукталышлары да бар.

Яр бие яклау полосалары чикләрендә, су саклау зоналары өчен күрсәтелгән чикләүләр белән беррәттән, түбәндәгеләр тыела:

- жирләрне сөрү;

- юыла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру;

- авыл хужалыгы терлекләрен кетү һәм алар өчен жәйге лагерлар, ванналар оештыру.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык объектларын һәм башка объектларны проектлау, тәзү, реконструкцияләү, файдалануга кертү һәм эксплуатацияләү рөхсәт ителә, су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннар нигезендә мондый объектларны су объектларын пычранудан, чүпләнүдән һәм суларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән жиһазландыру шарт.

Яр бие полосасында файдалануның тыелган төрләре:

- жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру;

- Механик транспорт чараларын кулланып хәрәкәт итү.

Су объектларының яр бие полосасы чикләрендә (механик транспорт чараларын кулланмыйча) алар янында йөрү һәм тору, шул исәптән һөвәскәр һәм спорт балыкчылыгы һәм йөзү чараларын жәлеп итү өчен рөхсәт ителә.

11. Файдалы казылма ятмалары.

«Бута авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясе Ромашкино һәм Кузайкино нефть ятмаларынан бүлеп бирелгән чикләрдә урнашкан.

«Жир асты байлыклары турында» 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының 22 статьясы нигезендә жир асты байлыкларынан файдаланучы үзенә бирелгән тау бүлеп бирелгән чикләрдә файдалы казылма ятмалары мөйданнары тәзүне чикләргә хокуклы.

Пользование отдельными участками недр может быть ограничено или ил оборонасын һәм дөүлөт куркынычсызлыгын тәэмин итү, жир асты байлыкларын рациональ файдалану һәм саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында тыела.

Территорияләренә файдалану өчен махсус шартлары булган торак пунктлар һәм зоналар территорияләрендә жир асты байлыкларынан файдалану халыкның тормыш һәм сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохитне саклау, биналар һәм корылмаларның сакланышы, шул исәптән тау эшләнмәләренә, бораулау скважиналарының һәм жир асты байлыкларынан файдалану белән бәйлә башка корылмаларның сакланышы куркынычын тудыра алган очракларда чикләнергә яисә тыелырга мөмкин.

Аеруча саклана торган табигый территорияләрдә жир асты байлыкларынан файдалану аларның территорияләрен махсус саклау режимы нигезендә гамәлгә ашырыла.

«Жир асты байлыклары турында» Законның 25 статьясы нигезендә файдалы казылма ятмалары мөйданнарын тәзү, шулай ук аларны яткан

урыннарда жир асты корылмаларын урнаштыру файдалы казылмаларны чыгару мөмкинлеген тээмин итү яки төзелешнең экономик максатка ярашлы булуын исбатлау шарты белән генә жир асты байлыктарының дәүләт фонды белән идарә итүнең федераль органы яки аның территориаль органнары һәм дәүләт тау күзәтчеләге органнары рәхсәте белән рәхсәт ителә.

Файдалы казылма ятмалары мәйданнарын үз белдеген белән төзү төзелгән объектларны рекультивацияләү һәм демонтажлау буенча башкарылган чыгымнарын һәм чыгымнарын капламыйча туктатыла.

Статья 28. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары өчен билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануны чикләү тасвирламасы.

Тиешле карталарга һәм регламентларга рәсми расланган документлар эзерләнгән һәм бирелгән саен, күрсәтелгән документлар өлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибендә кертелә.

Статья 29. Гавами сервитутларның эш итү зоналары.

Гавами сервитутларның гамәлдә булу зоналары чикләре жирлек территорияләрен ызанлау проектларында чагыла һәм жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарында күрсәтелә.

12 бүлек. Шәһәр төзелеше регламентлары тарафыннан кагылмый торган төп жирләрне билгеләү, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында (өлеге Кагыйдәләрнең II өлеше) территориаль зоналардан, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналардан тыш, шәһәр төзелеше регламентлары гамәленә кагылмаган төп территорияләр һәм жирләр күрсәтелә, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми – махсус сакланыла торган табигый территорияләр, урман фонды жирләре, шәһәр урманнары һәм башкалар.

Өлеге бүлектә гомуми файдаланудагы төп территорияләр һәм жирләрнең билгеләнеше тасвирламасы бар, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми һәм таратылмый торган гомуми кулланылыштагы территорияләр һәм жирләр бүленергә мөмкин:

Билгеләмәләр	Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы һәм жирләрнең төп территорияләре аталышы
ВФ	Су фонды жирләре
ЛФ	Урман фонды жирләре
ДПИ	Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән жир кишәрлекләре
ТОП	Гомуми файдалану территорияләре
СХ1	Авыл хужалыгы жирләре

Статья 30. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы төп территорияләрне һәм жирләрне билгеләү.

ВФ. Су фонды жирләре.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары өске сулар белән капланган жирләр өчен билгеләнми, ә алардан файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

ЛФ. Урман фонды жирләре.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары урман фонды жирләренә (торак пункт чикләреннән тыш) карата билгеләнми, ә алардан файдалану Россия Федерациясе Урман кодексы нигезендә Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенең һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

ДПИ. Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән жир кишәрлекләре.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 4 өлешенә 4 пункты нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән жир кишәрлекләре өчен таратылмый. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмый торган жир кишәрлекләрен куллану вәкаләтле органнар тарафыннан федераль законнар нигезендә билгеләнә.

ТОП. Гомуми файдалану территорияләре.

Территорияләрне билгеләү:

- парклар;
- яр буе;
- өстәмә корылмалар һәм ял итү өчен инфраструктура: бассейннар, фонтаннар, кече архитектура формалары;
- уен майданчыклары, милли уеннар өчен майданчыклар;
- спорт майданчыклары;
- аттракционнар комплекслары;
- жәйге театрлар һәм эстрада;
- тир;
- яшелләндерү;
- яр буеның өстәмә корылмалары: причаллар, башка корылмалар;
- оранжерея;
- жәмәгать бәдрәфләре;
- этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар.

СХ1. Авыл хужалыгы жирләре зонасы.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре өчен билгеләнми. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле органнар тарафыннан билгеләнә.

Бутаавыл жирлегә башлыгы

Д.Е. Абрамов